

ZWIĄZEK SYBIRAKÓW
ZARZĄD GŁÓWNY

Komunikat
4/114

Warszawa, grudzień 2012

**Szanowni P.T. Prezesi Oddziałów i Kół
Prosimy o zaznajamianie z treścią Komunikatu
wszystkich członków Zarządu i Związku**

REDAKCJA
Irena Tańska

Copyright © by Związek Sybiraków Zarząd Główny 2012
e-mail: biuro.zarzadu@poczta.internetdsl.pl

ISSN 1508-0676

Łamanie komputerowe – *Joanna Archacka*

Nakład 550 egz.

ZWIĄZEK SYBIRAKÓW ZARZĄD GŁÓWNY
00-048 Warszawa, ul. Mazowiecka 12/III p.,
tel./fax 22 827-93-71
Konto bankowe PKO BP S.A. I O/Warszawie
Nr 85 1020 1013 0000 0502 0149 8617

ŻYCZENIA

*Najlepsze życzenia z okazji świąt Bożego Narodzenia
i nowego 2013 roku.*

*Niech święta miną w rodzinnej, sympatycznej atmosferze,
a nadchodzący rok będzie dla całej społeczności sybirackiej
rokiem pomyślności i realizacji wszelkich postanowień i oczekiwań.
Życzenia przyjaznej atmosfery i serdeczności w Oddziałach
i Kołach, miłości ze strony najbliższych*

składają

*Zarząd Główny Związku Sybiraków
i Redakcja*

Wesołych Świąt!

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

TABLICA POŚWIĘCONA PAMIĘCI EDWARDA DUCHNOWSKIEGO

Staraniem Oddziału Warszawskiego Związku Sybiraków w dniu 17 września 2012 r. o godz. 11 została odsłonięta tablica poświęcona pamięci Edwarda Duchnowskiego, Sekretarza Generalnego Związku Sybiraków.

Edward Duchnowski urodził się w 1930 r. w Pobielu, pow. łomżyński. W czerwcu 1941 r. został wywieziony wraz z rodziną do dalekiego Kraju Altajskiego, w którym by przeżyć, ciężko pracował przy wyrębie lasu. Permanentny głód, ciężka, ponad siły praca, choroby (bez dostępu

Przy ul. Ligockiej w Warszawie na budynku, w którym przez wiele lat mieszkał Edward Duchnowski, odsłonięto poświęconą mu tablicę pamiątkową (fot. Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych)

do kwalifikowanej służby medycznej i lekarstw), brak odzieży odpowiedniej do surowych warunków klimatycznych, brak możliwości kształcenia się i dostępu do dóbr kultury wyniszczały młody organizm fizycznie i degradowały psychicznie. Dzięki wrodzonej odporności, czulej opiece matki i odrobinie szczęścia przetrwał Edward ową ponad pięcioletnią gehennę – „Polską Golgotę Wschodu”.

Po powrocie do kraju nabiera sił i odzyskuje stopniowo równowagę psychiczną. Kosztem wyrzeczeń własnych i rodziny nadrabia zaległości edukacyjne, kończy studia chemiczne na Uniwersytecie Warszawskim. Odbywa staż w Zakładach Fotochemicznych, następnie krótko pracuje w Polskiej Akademii Nauk, by ostatecznie podjąć pracę w Zakładach Winiarsko-Spożywczych „Warsowin”. Zostaje cenionym pracownikiem, o czym świadczą liczne nagrody, odznaczenia i powierzanie wyższych stanowisk kierowniczych. W konsekwencji zostaje dyrektorem naczelnym „Warsowinu”.

Gdy w 1988 r. wszczęto procedurę reaktywowania Związku Sybiraków, wspierał działania Komitetu Inicjatywnego. Po przejściu w 1990 r. na emeryturę, całkowicie poświęcił się działalności społecznej w Związku Sybiraków. Od 1993 r. aż do tragicznej śmierci w katastrofie lotniczej pod Smoleńskiem nieprzerwanie pełnił funkcję Sekretarza Generalnego Związku Sybiraków.

Tablica została w całości (materiał, wykonawstwo, zabezpieczenie materiałowe uroczystości) sfinansowana przez Urząd m.st. Warszawy Dzielnica Mokotów. Na uroczystość przybyli liczni członkowie Rodziny śp. Edwarda Duchnowskiego, Kierownik UdsKiOR Jan Stanisław Ciechanowski, Burmistrz Dzielnicy Mokotów Bogdan Olesiński, jego zastępca Krzysztof Skolimowski (kierował zespołem przygotowującym tablicę), zastępca Dowódcy Garnizonu płk Adam Wronecki, Prezes Zarządu Głównego Związku Sybiraków Tadeusz Chwiedź, Sekretarz Generalny Związku Sybiraków Stanisław Sikorski, Przedstawiciele Prezydent m.st. Warszawy, Sybiracy z Zarządu Kół Oddziału Warszawskiego, mieszkańcy dzielnicy Mokotów.

Uroczystość uświetniały sztandary Zarządu Głównego, Oddziału Warszawskiego i Kół Sybiraków w liczbie 5 sztandarów i 2 proporców.

Uroczystość odbyła się według ceremoniału Wojska Polskiego.

Poświęcenia tablicy dokonał ks. płk Domin, proboszcz Parafii Wojskowo-Cywilnej pw. Matki Boskiej Ostrobramskiej. Przemówienie wy-

głosił Kierownik UdsKiOR Jan Stanisław Ciechanowski. Podziękowali fundatorom tablicy, organizatorom uroczystości i jej uczestnikom Prezes Zarządu Głównego Związku Sybiraków i córka śp. Edwarda Duchnowskiego.

Henryk Majewski

Treść tablicy:

W TYM DOMU W LATACH 1980–2010 MIESZKAŁ

MGR
EDWARD
DUCHNOWSKI
1930–2010
SEKRETARZ GENERALNY ZWIĄZKU SYBIRAKÓW
W LATACH 1993–2010

Z POŚWIĘCENIEM I PEŁNYM ZAANGAŻOWANIEM
REALIZOWAŁ ZADANIA STATUTOWE
UTRWALAJĄC PAMIĘĆ O POLSKIEJ GOLGOCIE WSCHODU

ZGINĄŁ ŚMIERCIĄ TRAGICZNĄ
W KATASTROFIE LOTNICZEJ POD SMOLEŃSKIEM
10 KWIETNIA 2010 ROKU
CZEŚĆ JEGO PAMIĘCI
10 KWIETNIA 2012 ROKU

DZIEŃ SYBIRAKA W BIAŁYMSTOKU

17 września 2012 r. Komisja Historyczna Muzeum Sybiraków zorganizowała uroczystość z okazji Dnia Sybiraka przy Pomniku – Grobie Nieznanego Sybiraka w Białymstoku. Przybyło bardzo wiele osób z różnych kół Związku Sybiraków.

Prezes Stowarzyszenia Pamięci Zesłańców Sybiru pan Jerzy Bołtuć przypomniał bolesne wydarzenia sprzed 73 lat, kiedy to 17 września 1939 r. Armia Czerwona napadła na Polskę. Od tego czasu zaczęły się przesładowania, represje i deportacje.

Pod przewodnictwem naszego kapelana ks. prałata Józefa Wiśniewskiego odmówiliśmy „Anioł Pański”. Minutą ciszy uczciliśmy pamięć polskich zesłańców syberyjskich. Złożyliśmy kwiaty i zapaliliśmy znicze. Myślami przenieśliśmy się do tamtych tragicznych wydarzeń.

Jakże inny był 17 września 1939 r. niż ten słoneczny, spokojny z 2012 r.
Heronima Dzierma

ODSLONIĘCIE TABLICY EPITAFIJNEJ PAMIĘCI MIESZKAŃCÓW ZIEMI BIELSKIEJ

17 września 2012 r. w Bielsku Podlaskim odbyła się podniosła uroczystość poświęcona tym wszystkim, którzy w czerwcu 1941 r. zostali deportowani na Sybir oraz do Kazachstanu i pozostali tam na zawsze bez krzyża i godnego miejsca pochówku. Opracowania i prowadzenia programu podjęła się Prezes Koła w Bielsku Podlaskim pani Marianna Marczuk.

Członkowie Koła ZS w Bielsku Podlaskim ufundowali tablicę epitafijną pamięci mieszkańców ziemi bielskiej jako ważne przesłanie do młodzieży dotyczące dramatycznych wojennych losów Polaków.

Nabożeństwo w Bazylice Mniejszej rozpoczęło się Hymnem Sybiraków w wykonaniu Chóru Pieśni Narodowej. Homilia wygłoszona przez ks. Henryka Polaka poruszyła serca wszystkich obecnych. Była to wstrząsająca relacja z przeżyć księdza wywiezionego do Kazachstanu. Następnie miało miejsce poświęcenie ryngrafu jako wotum wdzięczności za ocalenie z syberyjskiego piekła i powrót do Ojczyzny.

W wystąpieniu okolicznościowym przedstawicielka Zarządu Głównego Związku Sybiraków pani Jolanta Hryniewicka nakreśliła aspekt histo-

ryczny 17 września 1939 r., jego przyczyny i skutki. Podkreśliła ważną rolę poznawania przeszłości narodu, aby można było budować przyszłość w zgodzie i wzajemnym porozumieniu z sąsiadami ze Wschodu.

Po odsłonięciu i poświęceniu tablicy epitafijnej nastąpiło złożenie kwiatów i zapalenie zniczy.

W restauracji Podlasianka ceremoniału odznaczenia Medalami Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej dokonał Starosta Powiatu Bielskiego pan Sławomir Snarski, a dekoracji Odznakami Honorowymi Sybiraka w podziękowaniu za współpracę i wsparcie działalności Związku Sybiraków, szczególnie przy budowie Krzyża – pomnika w Rudce, z upoważnienia Prezesa ZG ZS dokonała pani Jolanta Hryniewicka.

Starosta pan Sławomir Snarski podziękował w imieniu odznaczonych. Stwierdził, że uroczystość, która miała miejsce, była żywą lekcją historii,

i życzył obecnym, a szczególnie Sybirakom, dużo zapału i sił w kultywowaniu przekazywania prawdy historycznej młodemu pokoleniu.

Uroczystość uświetniły liczne poczty kombatanckie, szkolne, OSP oraz innych instytucji. Licznie przybyli Sybiracy w rozmowach z zaproszonymi gośćmi przekazywali swoje wspomnienia z tych jakże bolesnych i tragicznych przeżyć.

Jolanta Hryniewicka

Ryngraf – wotum wdzięczności za ocalenie z zesłania i powrót do Ojczyzny

DZIEŃ SYBIRAKA W SIEMIATYCZACH

Dnia 16 września 2012 r. w Siemiatyczach została zorganizowana uroczystość przez pana Piotra Siniakowicza – Burmistrza Siemiatycz, panią Jolantę Sidorowicz – Dyrektora siemiatyckiego Ośrodka Kultury i pana Leszka Różańskiego – Prezesa Koła ZS w Siemiatyczach.

Udział w obchodach Dnia Sybiraka i 73. rocznicy napaści Związku Radzieckiego na Polskę wzięli: Tadeusz Rymaszewski, Przewodniczący Sądu Koleżeńskiego przy Zarządzie Głównym Związku Sybiraków w Warszawie, Przewodniczący Komisji Rewizyjnej w Zarządzie Oddziału w Białymstoku i Bohdan Truszkowski, Wiceprezes Zarządu Oddziału w Białymstoku.

Uroczystość rozpoczęła część artystyczna w wykonaniu uczniów Zespołu Szkół z Oddziałami Integracyjnymi im. Jana Pawła II w Siemiatyczach. Treść przedstawionych pieśni i recytacji o tematyce sybirackiej była bardzo wzruszająca i przyjęta z wielkim entuzjazmem przez słuchaczy.

Następnie odbyła się msza święta, celebrowana przez ks. Józefa Grzeszczyka w intencji zmarłych i żyjących Sybiraków oraz poległych w obronie Ojczyzny.

Po zakończeniu mszy świętej poczty sztandarowe i wszyscy uczestnicy uroczystości przeszli pod pomnik Sybiraków Ziemi Siemiatyckiej. Przy pomniku przemówienia wygłosili pan Piotr Siniakowicz i pan Bohdan Truszkowski. Po złożeniu kwiatów, zapaleniu zniczy i odśpiewaniu Roty uroczystość została zakończona.

Bohdan Truszkowski

17 WRZEŚNIA NA JASNEJ GÓRZE

W dniu 17 września 2012 r., w 73. rocznicę napaści sowieckiej na Polskę, w Kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej na Jasnej Górze odbyła się uroczysta msza święta w intencji poległych i pomordowanych. Eucharystii przewodniczył kapelan WP ks. gen. Stanisław Rozpondek. Do Sanktuarium na Jasną Górę przybyli Sybiracy z Prezesem Zarządu Oddziału w Częstochowie Władysławem Dziembowskim, żołnierze Konspiracyjnego Wojska Polskiego, kombatanci, licznie zgromadzona młodzież z pocztami sztandarowymi, delegacje wielu organizacji, mieszkańcy Częstochowy, Posłowie ziemi częstochowskiej w osobach: Jadwigi Wiśniewskiej i Szymona Giżyńskiego.

Po mszy świętej orkiestra, poczty sztandarowe i uczestnicy przeszli na Wały Jasnogórskie, gdzie odbyła się dalsza uroczystość. Ojciec paulin Eustachy Rakoczy, Kapelan Żołnierzy Niepodległości, powitał zebranych. Następnie głos zabrał Senator, członek Zarządu Głównego ZS w Warszawie, Wiceprezes Zarządu Oddziału ZS w Częstochowie Grzegorz Lipowski, przypomniał o okresie wywozek w latach 1940–1941, które trwały do 1956 r. Ogółem wywieziono 1,350 mln osób, w tym 400 tys. kobiet z dziećmi z rodzin inteligenckich. Transport odbywał się w bardzo trudnych warunkach,

Pomnik Golgoty Wschodu ze złożonymi wiązkami kwiatów

Szkolne poczty sztandarowe

w wagonach do przewozu bydła i trwał 3 tygodnie i dłużej. Przypomniiał, jak byli traktowani i w jakich warunkach musieli pracować i żyć. Następnie odczytano Apel Pamięci i złożono wiązanki pod pomnikiem Golgoty Wschodu. Na zakończenie uroczystości odegrano Hymn Sybiraków.

Helena Kurzak

Członkowie Zarządu Oddziału ZS w Częstochowie: w drugim rzędzie (z lewej) Prezes Zarządu Oddziału Władysław Dziembowski i Wiceprezes Zarządu Oddziału Wacław Kulpa, w pierwszym rzędzie Helena Kurzak – Przewodnicząca Komisji ds. Kultury i Wiceprezes Zarządu Oddziału Grzegorz Lipowski

DZIEŃ SYBIRAKA W GDYNI

W niedzielę poprzedzającą 73. rocznicę sowieckiej agresji na Polskę gdyńscy Sybiracy rozpoczęli obchody Dnia Sybiraka od mszy świętej w kościele pw. NMP Królowej Polski. Po mszy przy dźwiękach orkiestry Marynarki Wojennej uczestnicy przemaszerowali pod pomnik W Hołdzie Zesłańcom Sybiru, gdzie rozpoczęła się druga część uroczystości.

W imieniu organizatorów zebrałych przywitał pan Krzysztof Dąbrowski. Wystąpienie okolicznościowe wygłosił Aleksander Rzyński, Prezes gdyńskich Sybiraków, który szczególnie serdecznie powitał młodzież gdyńskich szkół, licznie zgromadzonych mieszkańców Gdyni oraz zaproszony przez władze miasta Gdyni i Sybiraków polonijny chór Czerwone Maki z Mińska (Białoruś).

Prezydent Miasta Gdyni pan Wojciech Szczurek wręczył pani Reginie Parchejczuk, kierownicze chóru, album „Gdynia”. Członkowie chóru wręczyli Prezydentowi bochenek białoruskiego chleba, który zgodnie z tradycją, przyjmując, Prezydent ucałował. Modlitwę za zmarłych na „niehumanitarnej ziemi” wygłosił ks. prałat Edmund Skalski, a chór Czerwone Maki odśpiewał Hymn Sybiraków.

Przyznane odznaczenia wręczył zaproszony na uroczystość płk Mirosław Demediuk, przedstawiciel Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Wystąpienie Aleksandra Rzyńskiego, Prezesa gdyńskich Sybiraków

Odnaczenie otrzymali:

- medal „Pro Patria” – pan Andrzej Gogola, Dyrektor Zespołu Szkół nr 13
- medale „Pro Memoria” – Aleksander Julian Michaś, Małgorzata Gołębiowska, Bogusław Michalski, Ryszard Woliński, Arkadiusz Ordyniec.

Ponadto wręczono 4 złote i 3 srebrne Medale Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej – złote medale otrzymali m.in. Prezydent Miasta Gdyni pan Wojciech Szczurek i pani Alina Mroczkowska, Dyrektor IX Liceum im. Marszałka J. Piłsudskiego w Gdyni.

Po odczytaniu Apelu Pamięci i oddaniu salwy honorowej przez Kompanię Reprezentacyjną Marynarki Wojennej, przy dźwiękach werbli zebrani złożyli kwiaty pod pomnikiem. Po wyprowadzeniu asysty honorowej na zaproszenie organizatorów i licznie zgromadzonej publiczności chór Czerwone Maki dał przepiękny koncert.

Tradycyjnie 17 września jesteśmy zapraszani wraz z młodzieżą do Szymbarku. W tym roku wyjechały 3 pełne autokary z Sybirakami, młodzieżą i chórem. Przy pięknej pogodzie uczestniczyliśmy w obchodach zorganizowanych przez gospodarza pana Daniela Czapiewskiego z Centrum Edukacji i Promocji Regionu. Chór Czerwone Maki dał przepiękny koncert, publiczność do późnych godzin nie chciała wypuścić ze sceny chórzystów, bisom nie było końca.

Chór Czerwone Maki bardzo uatrakcyjnił tegoroczne uroczystości. Myśl, aby zaprosić chór, powstała już w ubiegłym roku, w czasie Marszu

Chór polonijny z Mińska Czerwone Maki, na pierwszym planie pani Regina Parhejczuk, kierownik zespołu

Żywej Pamięci Polskiego Sybiru. Realizacji tego trudnego zadania podjął się Waldemar Świto, członek naszego Koła. Wspólnie opracowaliśmy plan pobytu zespołu na naszej urokliwej ziemi. Chór został zakwaterowany w centrum miasta w Akademii Morskiej. Pokazaliśmy akwarium morskie, ORP „Błyskawicę”, zorganizowaliśmy rejs po Zatoce Gdańskiej. Goście zwiedzili moło sopockie, katedrę oliwską, gdańską starówkę oraz wiele innych ciekawych miejsc. W tak krótkim czasie zespół dał kilka koncertów, m.in. w Pruszczu Gdańskim, w kościele pw. NMP w Gdyni i oczywiście w Szymbarku. Na ostatnią noc członkowie chóru zgodnie z planem zostali zakwaterowani u mieszkańców Gdyni, aby mogli bliżej poznać ludzi, ich obyczaje, poznać naszą gościnność. 18 września o godz. 11 przy dworcu kolejowym w Gdyni ze smutkiem pożegnaliśmy zespół. Nie jednemu z nas zakręciła się łza w oku. Do przyszłego roku...

Aleksander Rzyński

Wystąpienie Prezydenta Miasta Gdyni pana Wojciecha Szczurka

DZIEŃ SYBIRAKA W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM

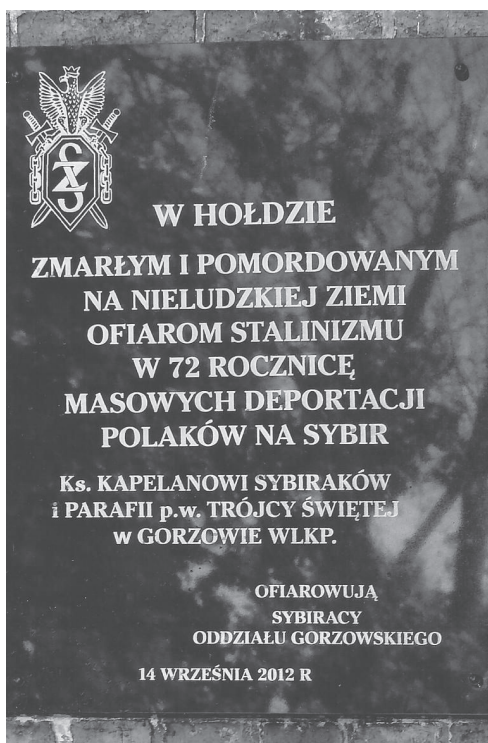
W dniu 14 września 2012 r. Gorzowski Oddział Związku Sybiraków był organizatorem uroczystości Dnia Sybiraka.

Uroczystość rozpoczęła się mszą świętą w kościele parafialnym pw. Trójcy Świętej przy ul. Kostrzyńskiej. Mszę koncelebrował JE ks. bp diecezjalny Stefan Regmunt w asyście proboszcza parafii, kapelana Sybiraków ks. Henryka Jacuńskiego – Sybiraka, ks. prałata Zygmunta Lisieckiego oraz kanoników – ks. Zbigniewa Kobusa i ks. Grzegorza Polowczyka.

Wśród zaproszonych gości byli: dowódca 35. dywizjonu raketowego Obrony Powietrznej w Skwierzynie ppłk Dariusz Stróżewski z poczem sztandarowym tej jednostki, ppłk Lucjan Jopkiewicz z WKU w Gorzowie Wielkopolskim, w imieniu Poseł Elżbiety Rafalskiej – asystenci Lucyna Jurasz i Paweł Ludniewski, przedstawiciele Gorzowskiego Oddziału Rodziny Katyńskiej, Światowego Związku Żołnierzy AK – Oddziału w Gorzowie Wielkopolskim, uczniowie Centrum Kształcenia Rolniczego im. Zesłańców Sybiru w Bobowicku z poczem sztandarowym, poczty sztandarowe Zespołu Szkół Odzieżowych im. K. Kieślowskiego w Gorzowie Wielkopolskim, Zespołu Szkół Mechanicznych w Gorzowie Wielkopolskim, ZHP Hufiec Gorzów Wielkopolski, przedstawiciele kół terenowych Związku Sybiraków z Barlinka, Boleszkowic, Dębna, Gorzowa Wielkopolskiego, Kostrzyna nad Odrą, Międzyrzecza, Pełczyc, Słubic, Strzelec Krajeńskich z pocztami sztandarowymi oraz kół w Drezenku, Międzychodzie i Skwierzynie.

Zebranych na uroczystej mszy świętej powitał proboszcz parafii pw. Trójcy Świętej kapelan Sybiraków ks. Henryk Jacuński, któremu podziękowanie za pięciolecie posługi złożyła Maria Dratwińska, Prezes Koła w Gorzowie Wielkopolskim. Podczas mszy modlitwę wiernych czytały panie Anna Bocian z Koła w Gorzowie Wielkopolskim i Zofia Sadowska z Koła w Słubicach.

Po zakończeniu mszy i wyprowadzeniu sztandarów organizacyjnych uczestnicy udali się przed fronton kościoła, gdzie bp Stefan Regmunt poświęcił tablicę pamiątkową. Jej odsłonięcia dokonali Jadwiga Downar z Koła w Dębnie, Wincenty Hubski, Wiceprezes Oddziału i Tadeusz Rzesutek, Prezes Honorowy z Sulęcina.

Tablica pamiątkowa odsłonięta na ścianie kościoła Trójcy Świętej w Gorzowie Wielkopolskim

Po uroczystym obiedzie Prezes Oddziału Jadwiga Ostrowska przekazała informacje ze spotkania z Zarządem Głównym w Białymstoku i uhonorowała okolicznościowymi dyplomami prezesów kół wyróżniających się w pracy na rzecz Związku Sybiraków.

17 września w Gorzowie Wielkopolskim zorganizowane zostało spotkanie członków Koła i sympatyków przy pomniku Ofiar Stalinizmu, poprowadzone przez członka Zarządu Koła panią Weronikę Stonogę. Złożono wiązanki kwiatów, zapalono znicze, a po wysłuchaniu Hymnu Sybiraków pomodlono się w intencji wszystkich zmarłych tam na „niełudzkiej ziemi” i tych zmarłych członków rodzin, których pożegnano na ziemi gorzowskiej.

Tego samego dnia grupa 43 członków Koła w Gorzowie Wielkopolskim pod przewodnictwem Prezes Marii Dratwińskiej udała się na uroczystości do Szymbarku. Tam uczestniczyła w uroczystej mszy świętej, koncercie zespołu Czerwone Maki z Mińska i zwiedzała wystawę poświęconą historii zsyłek z lat 1940–1941.

W Gdyni miało miejsce zwiedzanie portu. Ogromną radość miał nasz kolega Henryk Jarmołowicz, który w latach 1958–1961 służył na niszczycielu ORP „Błyskawica”, dziś okręcie-muzeum. Pan Henryk, maszynista w stopniu starszego marynarza, opowiedział nam o swojej służbie na ORP „Błyskawica”.

18 września wyruszyliśmy zwiedzać Gdańsk pod opieką przewodniczki PTTK. Na Westerplatte zwiedziliśmy ruiny zniszczonych podczas niemieckich ostrzałów wartowni, wystawę fotograficzną poświęconą obronie

w czasie II wojny światowej. Na cmentarzu poległych żołnierzy i ich dowódcy mjr. Henryka Sucharskiego złożyliśmy wiązanek kwiatów i zapaliliśmy znicze. Sprawniejsi koledzy i koleżanki udali się pod pomnik Westerplatte złożyć kwiaty.

Mimo zmęczenia wszyscy uczestnicy stwierdzili, że wyprawa do Szymbarku i Gdańska dostarczyła wielu emocjonalnych wzruszeń.

Halina Zalewska

Uczestnicy uroczystości (od lewej): ppłk Dariusz Stróżewski, ppłk Lucjan Jopkiewicz, przedstawicielki Gorzowskiej Rodziny Katyńskiej, Helena Bura i Jan Baran

OBCHODY DNIA SYBIRAKA W DĘBNIE

Święto upamiętnienia Światowego Dnia Sybiraka podkreśla 2 wydarzenia: 73. rocznicę agresji sowieckiej na Polskę i 72. rocznicę wielkich wywózek naszych rodaków na Sybir.

Uroczystości w Dębnie rozpoczęły się w kościele pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła mszą świętą w intencji zmarłych i żyjących Sybiraków. Wzięli w niej udział ci, którym udało się powrócić ze Wschodu, oraz członkowie rodzin tych zesłańców, którzy pozostali tam na zawsze. Swoją obecnością zaszczylił nas Burmistrz Dębna Piotr Downar i Przewodnicząca Rady Miejskiej Helena Sługocka. Obecni byli też kombatanci, dzieci przedszkolne i uczniowie miejscowych szkół. Nie zabrakło pocztów sztandarowych Koła Związku Sybiraków, Koła Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych oraz Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1. Wśród uczestników uroczystości Sybiracy wyróżniali się przypiętymi

Poczty sztandarowe uczestniczące w uroczystości

Krzyżami Zesłańców Sybiru. Mszę odprawił proboszcz ks. Jacek Jaszewski w asyście kanonika ks. Alojzego Słomińskiego. Zebranych powitała Prezes Koła ZS w Dębnie Zofia Sadowska, a członek Zarządu Koła Alina Nawrocka odczytała wiersz o tematyce sybirackiej. Ks. Jaszewski wygłosił wzruszającą homilię. Modlitwę wiernych odmówiła Teresa Wiśniewska, Wiceprezes Zarządu Koła.

Po mszy świętej udano się na cmentarz komunalny pod pomnik Sybiraków. Radny i społeczny opiekun środowiska Sybiraków i Kombatantów Adam Kaczmarczyk w swoim wystąpieniu nakreślił rys historyczny związany z 17 września 1939 r. i wynikającymi z niego wielkimi deportacjami ludności polskiej w głąb ZSRR. Wspomnił o losie zesłańców i szczególnej roli bohaterskich matek, których ogromne poświęcenie pozwoliło na przetrwanie tych trudnych czasów i szczęśliwy powrót do Polski. W intencji wszystkich zmarłych i żyjących Sybiraków odmówiono modlitwy. Na płycie pomnika złożono wieńce, wiązanki kwiatów i zapalono znicze. Władze samorządu gminnego reprezentowali: Burmistrz Dębna Piotr Do-

Dzieci z Przedszkola nr 2 z Dyrektorką Dorotą Ulicz składające hołd przy pomniku Sybiraków

wnar, Zastępca Burmistrza Wojciech Czepułkowski oraz Przewodnicząca Rady Miejskiej Helena Sługocka. Zarząd Oddziału ZS w Gorzowie Wielkopolskim reprezentował Adam Starszuk. Kwiaty w imieniu członków dębnowskiej rodziny sybirackiej złożyli: Zofia Sadowska, Alina Nawrocka i Henryk Górewicz. W imieniu dzieci i młodzieży hołd Sybirakom oddały też dzieci z Przedszkola nr 2 z Dyrektorem Dorotą Ulicz oraz Dyrektorem Barbara Kornaś i nauczycielka historii z Gimnazjum Publicznego w Dębnie.

Dalsza część obchodów Dnia Sybiraka odbyła się w Dębnowskim Ośrodku Kultury, który jak zawsze życzliwie udostępniła Dyrektorka Joanna Rau. W czasie spotkania wręczono Odznaki Honorowe Sybiraka. Otrzymali je Kazimiera Kowalska i Ludwik Sabeł. Serdeczne słowa podziękowań za dotychczasową owocną działalność na rzecz środowiska lokalnego z życzeniami dalszej pomyślności na ręce Prezes Zofii Sadowskiej złożyli Helena Sługocka i Wojciech Czepułkowski.

Pewną niespodzianką dla zebranych był występ dzieci z Przedszkola nr 2, które, przygotowane przez Marię Szyszko, wychowawcę grupy sze-

Alina Nawrocka, Zofia Sadowska i Henryk Górewicz

ściolatków, zaśpiewały kilka popularnych pieśni wojskowych. Akompaniowała im na pianinie Sybiraczka Teresa Wiśniewska, która zagrała też dodatkowo parę znanych melodii.

Prawdziwą poezją można nazwać występ uczniów z Gimnazjum Publicznego, przygotowany przez nauczycielkę historii Magdę Umińską. Uczniowie: Karolina Koziół, Wojciech Rosołowski, Paulina Korzenko, Daria Kurek, Natalia Kopniewicz, Wiktoria Krugłowska, Wioleta Łukasik, Marcelina Migdał przedstawili program poświęcony losom zesłańców syberyjskich. Recytacjom towarzyszył pokaz multimedialny archiwalnych nagrań i zdjęć.

Po części oficjalnej przy smacznym cieście i filiżance kawy lub herbaty trwały rozmowy o dniu dzisiejszym i trudach życia. Wspominano też odległe lata czasu wojny i poniewierki. Ważne jest, że świadkiem tych wspomnień była młodzież gimnazjalna, dla której była to ciekawa lekcja historii.

Zarząd Koła Związku Sybiraków serdecznie dziękuje wszystkim osobom, które w jakikolwiek sposób przyczyniły się do organizacji uroczystości Dnia Sybiraka. Dziękujemy: Piotrowi Downarowi, Helenie Sługockiej, Adamowi Kaczmarczykowi, Joannie Rau, Dorocie Ulicz, Barbarze Kornaś, Magdalenie Umińskiej, Stanisławie Piotrowskiej, Kazimierze Kowalskiej, Henrykowi Moskalokowi, Dominikowi Sawickiemu, Włodzimierzowi Browińskiemu, Elżbiecie Jackiewicz, księżom Jackowi Jaszewskiemu i Alojzemu Słomińskiemu.

Teresa Wiśniewska

73. ROCZNICA NAPAŚCI ZWIĄZKU RADZIECKIEGO NA POLSKĘ – KOŁO W MIĘDZYCHODZIE

Organizatorami uroczystości w dniu 17 września 2012 r. były Koło Związku Sybiraków w Międzychodzie i Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Międzychodzie.

W Kwilczu na cmentarzu parafialnym odbyło się spotkanie Sybiraków i ich rodzin przy grobach kwileckich Sybiraków. Dokonano odsłonięcia pamiątkowych tabliczek na 4 mogiłach, złożono kwiaty i zapalono znicze. Uroczystością kierowała Dyrektor Zespołu Szkół w Kwilczu Aldona Woźna. Głos zabrała Wicewójt Anna Nowicka. Adam Nowak, Prezes Koła ZS, przybliżył sylwetki spoczywających tu Sybiraków. Fundatorem tabliczek był Wójt Gminy Stanisław Mannek. Kwilecka szkoła przyjęła stały patronat nad grobami zesłańców Sybiru.

Również w Sierakowie na cmentarzu parafialnym spotkali się Sybiracy, ich rodziny oraz uczniowie Zespołu Szkół, złożyli kwiaty i zapalili znicze na 5 grobach zesłańców Sybiru. Uroczystością kierowali członkowie Towarzystwa Miłośników Ziemi Sierakowskiej, Prezes Ryszard Jaskuła

Cmentarz w Sierakowie

Leonard Krauze dokonuje odsłonięcia pamiątkowej tabliczki na grobie Sybiraka Mieczysława Kolanosia w Międzychodzie, z prawej wdowa po Mieczysławie Kolanosiu – Irena i brat Zygmunt Kolanos

i Wiceprezes Jarosław Łożyński. Przybliżyli zgromadzonym sylwetki zmarłych Sybiraków. Obecny był Burmistrz Sierakowa Witold Maciołek, fundator nagrobnych tabliczek. Dyrektor Zespołu Szkół Roman Krug z liczną grupą młodzieży przyjął stały patronat nad mogiłami Sybiraków.

Kamionna – na cmentarzu parafialnym miało miejsce spotkanie przy grobie Klemensa Napierały, więźnia Workuty, żołnierza armii gen. Andersa. Młodzież szkolna złożyła kwiaty, zapaliła znicze, wykonała pokłon sztandaru. O swoim ojcu opowiadał, bardzo wzruszony, syn Zenon Napierała. Uroczystość zorganizowała Dyrektor szkoły w Kamionnie, która przejęła stały patronat nad tą mogiłą, Jolanta Kławe.

W Międzychodzie o godz. 15 odbyło się przy grobach Sybiraków spotkanie Sybiraków i ich rodzin oraz młodzieży Gimnazjum nr 2. Nastąpiło odsłonięcie kolejnej tabliczki pamiątkowej, którego dokonał zięć Leonard Krauze. Złożono kwiaty i zapalono znicze na 21 grobach oraz odmówiono „Wieczny odpoczynek”. Ta niecodzienna procesja odbyła się już 16. raz, bo tyle lat minęło od umieszczenia na grobach swoich znaków pamięci

Renata Galas-Bakus z młodzieżą Gimnazjum nr 2 w Międzychodzie

i tyle lat uczestniczy w niej z nami młodzież Gimnazjum nr 2 pod opieką Renaty Galas-Bakus.

W kościele w Lipowcu odprawiona została msza święta w intencji „Zamordowanych, Zameczonych i Zagłodzonych na Wschodzie”. Po mszy

Uroczystość przy tablicy „Pamięci i Wdzięczności Sybiraków” w Międzychodzie, przemawia Prezes Koła Adam Nowak

młodzież Zespołu Szkół nr 1, pod kierunkiem Elżbiety Pospiesznej, zaprezentowała program okolicznościowy pt. „Przyjmij nas Ojczyzno”.

Podczas spotkania przy tablicy „Pamięci i Wdzięczności Sybiraków” odegrano hymn państwowy. Słowo wstępne i powitanie zgromadzonych wygłosił Adam Nowak, Prezes Koła ZS. Wśród gości byli: Starosta Julian Mazurek, Wicestarosta Jędrzej Schubert, Przewodniczący Rady Powiatu Międzychodzkiego Rafał Litke, Burmistrz Międzychodu Roman Musiał, Wiceburmistrz Agnieszka Leśniewska, Przewodniczący Rady Miejskiej Miasta Międzychód Zygmunt Mleczak, ks. proboszcz Roman Grocholski. Przemówienie okolicznościowe wygłosił Starosta Julian Mazurek. Następnie licznie zgromadzone delegacje złożyły kwiaty i znicze. Asystę honorową sprawowali członkowie ZHP. Poczty sztandarowe, których było 12, wykonały pokłon. Na zakończenie tej części uroczystości wysłuchano Hymnu Sybiraków.

Podczas spotkania Sybiraków i ich rodzin z władzami powiatu i miasta w restauracji Carmen nastąpiło wręczenie odznaczeń i podziękowań. Odznakę Honorową Sybiraka otrzymał Antoni Taczanowski z Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, dyrektor biblioteki. Podziękowania za ufundowanie tabliczek nagrobnych otrzymali Burmistrz Sierakowa Witold Maciołek, Wójt Gminy Kwilcz Stanisław Mannek, za organizację uroczystości w Sierakowie – Towarzystwo Miłośników Ziemi Sierakowskiej, Prezes Ryszard Jaskuła i Wiceprezes Jarosław Łożyński, za przyjęcie stałego patronatu nad grobami Sybiraków – Dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Kamionnie Jolanta Kławe, Dyrektor Zespołu Szkół w Kwilczu Aldona Woźna, Dyrektor Zespołu Szkół w Sierakowie Roman Krug. Ponadto wręczono wydawnictwa „W Sybiru białej dżungli” Mariana Jonkajtysa szkołom: Zespołowi Szkół w Sierakowie, Zespołowi Szkół w Kwilczu, Gimnazjum nr 2 w Międzychodzie, Zespołowi Szkolno-Przedszkolnemu w Kamionnie, LO w Międzychodzie, Zespołowi Szkół nr 1 w Międzychodzie.

Dnia 20 września br. w Międzychodzie odbyło się spotkanie pt. „Sybir we wspomnieniach zesłańców”. Sybiracy byli gośćmi Stowarzyszenia Historycznego „Aureus”. Przybyła liczna grupa młodzieży. Było dużo emocji, wzruszeń, a nawet łez. Gospodarze wieczoru ofiarowali Sybirakom mapę ZSRR pokazującą zdjęcia, miejsce i okres pobytu na zesłaniu międzychodzkich Sybiraków.

Adam Nowak

17 WRZEŚNIA W ODDZIALE ZWIĄZKU SYBIRAKÓW W JAROSŁAWIU

Obchody 73. rocznicy napaści Armii Czerwonej na Polskę i 72. rocznicy deportacji Polaków na Sybir

17 września 2012 r. w Dniu Sybiraka i Dniu Weterana o godz. 10 odbyła się msza święta w kościele pw. św. Mikołaja i św. Stanisława w Jarosławiu. Przed jej rozpoczęciem Prezes Oddziału Związku Sybiraków Zofia Garczyńska przywitała duszpasterzy: ks. prałata Andrzeja Stopyrę – naszego przyjaciela, który przybył z Lubaczowa, aby przewodniczyć Eucharystii, ks. prałata Edwarda Chmurę – proboszcza parafii NMP Królowej Polski w Jarosławiu, o. Eliasza z kościoła OO. Reformatów w Jarosławiu oraz ks. prałata Mariana Rajchla, naszego kapelana w Jarosławiu.

Powitanie skierowane było także do szacownych gości: pana Andrzeja Wyczawskiego – Burmistrza Miasta Jarosławia, który był głównym organizatorem uroczystości, pana Jerzego Batyckiego – Starosty Powiatu, pana Mieczysława Kasprzaka – Wiceministra Gospodarki, parlamentarzystów, płk. Ryszarda Sugalskiego – dowódcy garnizonu, prof. Czesława Lewickiego, przybyłego w zastępstwie rektora Państwowej Wyższej Szkoły

Od prawej: Burmistrz Jarosławia Andrzej Wyczawski, Sekretarz Miasta Jan Biłas, Prezes Oddziału ZS w Jarosławiu Zofia Garczyńska, Sekretarz Oddziału Irena Halwa, z lewej Starosta Jerzy Batycki

Poczty Oddziału ZS w Jarosławiu (Maria Bilik, Henryk Jarema i uczennica) i wojskowy

Techniczno-Ekonomicznej im. ks. Bronisława Markiewicza oraz osób reprezentujących stowarzyszenia, organizacje, zakłady pracy, Sybiraków, mieszkańców Jarosławia i okolic. Przybyły poczty sztandarowe Oddziału, kół, uczelni, szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Dzień Sybiraka w Jarosławiu to centralna uroczystość naszego Oddziału, z każdego koła była delegacja członków Zarządu z prezesami kół. Ogólnie zauważamy, że jest nas Sybiraków coraz mniej. Dziękujemy dziś Bogu za tych, którzy przetrwali, przeżyli, wrócili do Ojczyzny, i za tych, którzy dzisiaj są z nami jako świadkowie tamtych ciemnych lat, tamtych wydarzeń i doświadczeń.

Po przywitaniu wszystkich obecnych gości Prezes Zofia Garczyńska nawiązała do obchodzonej w tym dniu uroczystości. Dni 1 września oraz 17 września niech staną się przypomnieniem i ostrzeżeniem dla potomnych, aby pamiętali również o Sybirakach, którzy ginęli z miłości do Ojczyzny. Ich wiara i śmierć uczą, jak kochać Ojczyznę i jak za nią umierać, by inni żyli w wolności. „Liczę szczególnie na młodzież, na jej żywą pamięć” – mówiła.

Mszy przewodniczył ks. prałat Andrzej Stopyra, który wygłosił piękną homilię o tematyce sybirackiej, rozpoczynając od najwcześniejszej historii zesłań Polaków na Sybir. Po mszy uczestnicy, prowadzeni w zorgani-

zowanym szyku przez orkiestrę i poczty sztandarowe, przeszli do krzyża symbolizującego Golgotę Narodu Polskiego na placu przy kościele. Orkiestra odegrała hymn narodowy i Hymn Sybiraków. Potem nastąpiły wystąpienia: Burmistrza pana Andrzeja Wyczawskiego, Starosty pana Jerzego Batyckiego, Wiceministra pana Mieczysława Kasprzaka oraz innych osób. Przedstawicielka garnizonu jarosławskiego odczytała Apel Poległych zakończony salwą honorową, orkiestra odegrała Rotę. Uroczystość prowadziła pani Magdalena Rożek z Urzędu Miasta Jarosławia. Złożono wiązanki kwiatów pod Krzyżem Golgoty Narodu. Na zakończenie spotkał się wszyscy przy obiedzie.

Zofia Garczyńska

Przemarsz uczestników uroczystości prowadzonych przez orkiestrę

Poczet uczniów ze Szkoły
Podstawowej Sióstr
Niepokalanek w Jarosławiu

DZIEŃ SYBIRAKA W BOLESŁAWCU

W dniu 17 września 2012 r. o godz. 12, w 73. rocznicę agresji ZSRR na Polskę odbyła się patriotyczna uroczystość. Po raz drugi w rocznicę napadu Armii Radzieckiej na Polskę ponad 500 osób zgromadziło się na Rynku w Bolesławcu, aby przemaszerować w ciszy i zadumie na cmentarz komunalny pod pomnik upamiętniający martyrologię Sybiraków. W marszu uczestniczyli Sybiracy, przedstawiciele władz terenowych, mieszkańcy miasta oraz młodzież Samorządowego Gimnazjum nr 2 im. Polaków Ześlanych na Sybir i wielu innych szkół miasta, a także poczty sztandarowe.

Uroczystość rozpoczęła się odegraniem hymnu państwowego. Następnie głos zabrała Prezes Koła Maria Niemczuk, która przywitała zebranych i w krótkim przemówieniu powiedziała o losie Polaków na kresach wschodniej Polski po 17 września 1939 r. Głos zabrali również przedstawiciele władz miasta i powiatu – Zastępca Prezydenta Miasta Kornel Filipowicz i Wicestarosta Stanisław Chwojncki. Modlitwę za zmarłych odmówił ks. dziekan Stanisław Kusik.

Pomnik poświęcony pamięci Sybiraków w Bolesławcu

W czasie uroczystości odbył się Apel Poległych, a 73. rocznicę uczczono salwą kompanii honorowej wojska. Następnie liczne delegacje złożyły pod pomnikiem wieńce i wiązanki kwiatów. Uroczystość zakończono odśpiewaniem Hymnu Sybiraków.

Maria Niemczuk

Uroczyste przemówienie Prezes Koła Związku Sybiraków Marii Niemczuk

Uroczystość
uświetniło wojsko
z miejscowego
garnizonu, udział
wzięła również
młodzież

ODSLONIĘCIE WOTUM DZIĘKCZYNNEGO W LUBANIU

To z serc lubańskich Sybiraków wynikała potrzeba wzniesienia Panu Bogu Wotum Dziękczynnego, które zostało uroczyście odsłonięte i poświęcone 18 września podczas oddziałowych religijno-patriotycznych obchodów 73. rocznicy napaści Sowietów na Polskę, Dnia Sybiraka w kościele pw. św. Jadwigi Śląskiej w Lubaniu.

Na „Wotum Dziękczynne” składają się:

- 2 witraże o wymiarach 97 cm x 173 cm,
- 2 tablice granitowe o wymiarach 63 cm x 140 cm,
- krzyż granitowy o wysokości 300 cm, rozpiętości ramion 130 cm.

Całość znajduje się w nowo budowanym kościele pw. św. Jadwigi w Lubaniu.

Lewy witraż przedstawia patrona Sybiraków Rafała Kalinowskiego, a prawy Matkę Boską Sybiraków, godło Związku oraz datę powstania i reaktywowania Związku.

Pomiędzy witrażami znajduje się krzyż z napisem „Sybir – Golgota Wschodu – Pamiętam”. Na krzyżu widnieje godło Związku. Po lewej stronie krzyża znajduje się tablica zawierająca nazwy 19 miejscowości zsyłek oraz ważniejsze daty zsyłek, począwszy od 1768 r. Tablica po prawej stronie krzyża zawiera słowa dziękczynne za powrót z zesłania – „Dla upamiętnienia rodaków pomordowanych, zmarłych z głodu i wycieńczenia na »niehumanitarnej ziemi« wotum dziękczynne wzniesli wdzięczni Bogu za cudowne ocalenie i powrót do ojczyzny Sybiracy z Koła Lubań”. Na tablicach widnieje awers i rewers Krzyża Zesłańców Sybiru. Pod witrażami znajdują się tabliczki z imionami i nazwiskami 154 darczyńców Sybiraków z Koła Lubań.

Uroczystość rozpoczęła się zaciągnięciem warty honorowej przy Wotum Dziękczynnym, wprowadzeniem kompanii honorowej, którą stanowili uczniowie klasy wojskowej z ZSP im. Kombatantów Ziemi Lubańskiej oraz klasy policyjnej z ZSP nr 2, oraz wprowadzeniem 23 pocztów sztandarowych. Tę część poprowadził Mieczysław Martusewicz.

W mszy świętej celebrowanej z udziałem ks. bp. Stefana Cichego oraz 8 księży z dziekanem Andrzejem Filą, proboszczem parafii, uczestniczyli również Posłowie na Sejm RP Marzena Machałek i Zofia Czernow, Wiceprezes Zarządu Głównego ZS Bożena Dudzińska, wóldarze powia-

tu Starosta Walery Czarnecki i Wicestarosta Konrad Rowiński, Burmistrz Lubania Arkadiusz Słowiński, gospodarze ościennych gmin, radni, poczty sztandarowe: kombatanckie, zakładów pracy, harcerstwa i szkół z terenu Lubania.

Na uroczystość przybyli delegaci z 9 kół terenowych wraz z pocztami sztandarowymi z Bogatyni, Gryfowa, Jeleniej Góry, Lubania, Karpacza, Świeradowa i Zgorzelca. Uczestniczyły sztandary szkół z Gimnazjum Samorządowego nr 2 w Bolesławcu im. Polaków Zesłanych na Sybir, Prywatnego Gimnazjum w Lwówku Śląskim im. Sybiraków, Szkoły Podstawowej w Szarocinie im. Zesłańców Sybiru oraz ze szkoły w Świeradowie. Licznie przybyła młodzież, parafianie, a przede wszystkim Sybiracy.

Wzruszającą homilię poświęconą Sybirakom, a zwłaszcza ich patronom, których wizerunki widnieją na witrażach, wygłosił ks. bp Stefan Cichy. W czasie mszy Pismo Święte i modlitwy wiernych czytali Sybiracy.

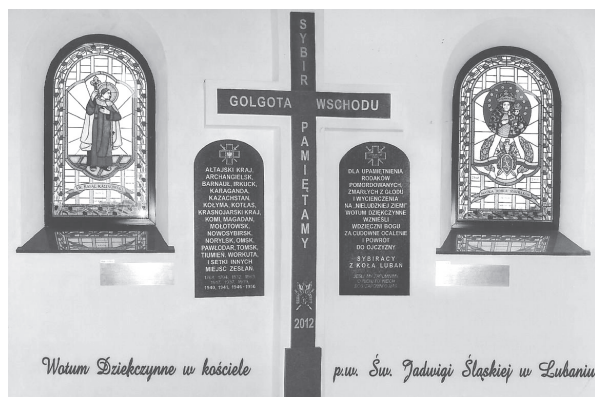
Część patriotyczna rozpoczęła się odegraniem przez orkiestrę hymnu państwowego. Przemówienia okolicznościowe wygłosili – Starosta Walery Czarnecki, Wiceprezes Zarządu Głównego Bożena Dudzińska, Posłanki Marzena Machałek i Zofia Czernow.

Apel Poległych przeprowadził Mieczysław Klatt z udziałem kompanii honorowej i orkiestry z MDK uświetniającej uroczystość. Następnie delegacje złożyły wiązanki kwiatów.

Na zakończenie uroczystości wychowankowie lubańskiego domu kultury zaprezentowali program słowno-muzyczny.

Uroczystość zakończono odegraniem Hymnu Sybiraków.

Koło Lubań Związku Sybiraków obejmuje miasta Lubań i Olszynę oraz gminy Siekierzyn i Lubań. Zrzeszonych jest w nim 220 Sybiraków, w tym 44 podopiecznych, 5 członków rodzin sybirackich i 14 honorowych Sybiraków.

Wotum Dziękczynne powstało wg projektu i staraniem Zarządu Koła.
Akcja zbierania datków na jego realizację trwała 3 lata.

Romuald Karczewski

ZWIĄZEK SYBIRAKÓW

Zarząd Główny

00-048 Warszawa, ul. Mazowiecka 12, III p., tel./fax 22 827-93-71
Konto bankowe: PKO BP I O/Warszawa 85 1020 1013 0000 0502 0149 8617

„Jeśli zapomnę o nich,
Ty, Boże na niebie,
Zapomnij o mnie”

A. Mickiewicz

ZG/837/12

Warszawa, 10 października 2012

Prezes Zarządu Koła
Związku Sybiraków
Pan Romuald Karczewski
pl. 3 Maja 11
59-800 Lubań

Szanowny Panie Prezesie,

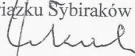
Zarząd Główny Związku Sybiraków zapoznał się z przesłanymi materiałami dotyczącymi uroczystości w dniu 18 września 2012 r. zorganizowanej przez Zarząd Koła w Lubaniu ze wzruszającą satysfakcją.

Prosimy przyjąć wielkie podziękowanie dla Wszystkich Sybiraków, szczególnie tych, którzy przyczynili się czynnie do przygotowania uroczystości, wzniesienia „Wotum Dziękczynnego”, i uczestników.

Przesłane informacje zostaną umieszczone na stronie internetowej www.sybiracyzg.pl i w „Komunikacie”. Ankieta Znaku Pamięci znajdzie swoje miejsce w kolekcji Zarządu Głównego – Znaki Pamięci.

Powstała właśnie idea, aby opracować i wydać „Encyklopedię Znaków Pamięci Zesłańców Syberyjskich”, wówczas „Wotum Dziękczynne” z Lubania znajdzie tam poczesne miejsce.

Z podziękowaniem, gratulacjami i najlepszymi życzeniami dla Sybiraków

Sekretarz Generalny
Zarządu Głównego
Związku Sybiraków

Stanisław Sikorski

II MARSZ SYBIRACKI ZIEMI ZGORZELECKIEJ

Zasłyszane w drodze powrotnej: „...warto było przejść Syberię, aby przeżyć dzisiaj te wzruszenia...”. Czyż można sobie wyobrazić lepsze wyrazy wdzięczności za zorganizowanie w Dniu Sybiraka II Marszu upamiętniającego zesłańców Sybiru? Serce się raduje, że podjęta w 2011 r. inicjatywa znalazła w tym roku jeszcze większe grono zwolenników i uczestników. Do Gimnazjum im. Sybiraków w Jerzmankach (pomysłodawcy i inicjatora marszu) dołączyły Szkoła Podstawowa im. Osadników Wojskowych w Trójcy oraz Gimnazjum nr 3 im. Armii Krajowej ze Zgorzelca. Swoją obecnością zaszczytili przedstawiciele wszystkich władz samorządowych, kościelnych, szefowie służb mundurowych, a także senator RP Jan Michalski. Większość przemawiających doceniała udział młodych ludzi w takich uroczystościach jako szansę na kultywowanie tradycji patriotycznych. Przypominali okres, gdy prawda o 17 września była ukrywana, i podkreślali konieczność gwarancji bezpieczeństwa dla naszej ojczyzny.

Marsz spod Gimnazjum im. Sybiraków w Jerzmankach pod pomnik Zesłańcom Sybiru na zgorzeleckim cmentarzu to symbol tragicznej drogi, jaką przebyli Sybiracy w czasach zesłań na „niehumanitarną ziemię”. Ta nowa na naszym terenie idea i jej realizacja (w Polsce takie marsze odbywają się już od lat, a pionierem jest Marsz Żywej Pamięci Polskiego Sybiru w Białymstoku) znalazły uznanie lokalnej społeczności i miejmy nadzieję, że stanie się trwałą tradycją obchodów 17 września – rocznicy napaści sowieckiej na Polskę.

Uroczystość uświetniła swoim występem orkiestra KWB Turów pod batutą Jerzego Bzowskiego. Podniosły Hymn Sybiraków, wzruszająca Rota i z głębi serca odczytany Apel Poległych przeplatany odezwaniami „Polegli na polu chwały!” i „Cześć ich pamięci!” – to wszystko wyciskało łzy w oczach tych, co byli na Syberii, i tych, którzy tam nigdy nie chcą trafić.

Składamy serdeczne podziękowanie wszystkim, którzy pomogli w organizacji II Marszu Sybirackiego Ziemi Zgorzeleckiej. Dużo pracy miała sekcja ratownicza, gdyż kilka kilometrów w nogach, słońce, stanie w pozycji zasadniczej i wzruszenia spowodowały osłabienie kilku uczestników i była konieczna fachowa pomoc. Ratownicy spisali się na medal!

Agnieszka Celuch

nauczyciel Gimnazjum im. Sybiraków w Jerzmankach

DZIEŃ SYBIRAKA ODDZIAŁU W LEGNICY

Dzień Sybiraka w Zarządzie Oddziału w Legnicy obchodzony był uroczyście w dniach 16–18 września 2012 r. We wszystkich kołach odbyły się nabożeństwa w intencji Sybiraków, którym nie dane było powrócić do Ojczyzny, oraz za żyjących. Po nabożeństwach odbywały się spotkania towarzyskie z władzami samorządowymi, posłami i organizacjami społecznymi. Na szczególne wyróżnienia zasługują:

Koło Związku Sybiraków w Ścinawie

W dniu 16 września 2012 r. odbyła się msza święta. Po nabożeństwie wszyscy Sybiracy oraz uczestnicy organizacji kombatanckich, przedstawiciele władz samorządowych, młodzieży szkolnej udali się autokarem na cmentarz, gdzie pod obeliskiem złożono kwiaty i odmówiono modlitwę. Następnie wszyscy udali się do Centrum Kultury, gdzie odznaczono Burmistrza Ścinawy pana Andrzeja Holdenmajera. Przemówienie okolicznościowe wygłosił Prezes Koła Związku Sybiraków w Ścinawie Józef Budrewicz, a po nim głos zabrali Wanda Puchała, Wiceprezes Związku Sybiraków Zarządu Oddziału w Legnicy i Burmistrz Miasta Ścinawy.

Część artystyczną urozmaiciły chór 7 Niebo pod kierownictwem siostry zakonnej Cecylii oraz zespół „Zaczarowana Kurtyna” pod kierownictwem Teresy Kogut. Następnie wszystkich uczestników poproszono na poczęstunek.

Młodzież składająca kwiaty pod obeliskiem na cmentarzu w Ścinawie

Koło Związku Sybiraków w Głogowie

W dniu 17 września 2012 r. zorganizowano uroczystości przy pomniku Zesłańców Sybiru, które rozpoczęto mszą świętą celebrowaną przez ks. dziekana Zbigniewa Walaszczuka. Po nabożeństwie rozpoczęła się część patriotyczna. Hołd Sybirakom oddało 26 sztandarów (młodzieży szkolnej, wojska, straży pożarnej oraz przedstawicieli środowiskowych). Wystąpienie okolicznościowe wygłosiła Prezes Zarządu Oddziału Związku Sybiraków w Legnicy Maria Jurkiewicz. Zebrani w ciszy i skupieniu wysłuchali Apelu Poległych oraz salwy honorowej Wojska Polskiego. Następnie młodzież szkolna zaprezentowała wspaniałą część artystyczną. W spotkaniu uczestniczyli Posłowie w osobach Ewy Drozd i Wojciecha Zubowskiego.

Pomnik Zesłańców Sybiru w Głogowie po uroczystości

Koło Związku Sybiraków w Rudnej

W dniu 16 września 2012 r. doroczne uroczystości poświęcone rodakom, którzy przeszli przez życie z bagażem trudnych doświadczeń, były okazją do spotkania zesłańców oraz ich bliskich. Pragną oni zachować pamięć o tych trudnych czasach, w których przyszło im przeżywać dzieciństwo, oraz dzielić się doświadczeniami z kolejnymi pokoleniami Polaków. W mszy świętej oraz uroczystościach związanych z 73. rocznicą zsyłki na Sybir uczestniczyło wielu gości, w tym władze samorządowe – Starosta Powiatu Lubińskiego Adam Myrda, Wójt Gminy Rudna Władysław Bigus, Przewodniczący Rady Gminy Rudna Jerzy Stankiewicz oraz Radny Gmi-

ny Rudna Wiera Zgobik, a także przedstawiciele kół Związku Sybiraków z Legnicy, Głogowa i Rudnej oraz Dyrektor Chobieńskiego Ośrodka Kultury Katarzyna Przeworska. Z ramienia Zarządu Oddziału udział wziął członek Zarządu Ryszard Filipienko. Po zakończeniu Eucharystii wszyscy przeszli na rynek chobieński, by pod pomnikiem znajdującym się w centrum miejscowości złożyć kwiaty. Stamtąd udali się do Chobieńskiego Ośrodka Kultury, w którym kontynuowane były obchody Dnia Sybiraka. Wspólnie odśpiewano hymny państwowy i Sybiraków, były przemówienia organizatorów oraz zaproszonych gości, którzy zgodnie zapewniali o pamięci o zesłańcach, deklarowali również dalszą współpracę i pomoc, by pamięć o ich losie, przeżyciach i cierpieniach nie zginęła. Spotkanie uświetniły program liryczny przygotowany przez uczennicę Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Rudnej oraz koncert chóru Beati Cantores z Głogowa pod batutą Barbary Walendzik. Tegoroczne spotkanie Sybiraków zakończyło się poczęstunkiem przygotowanym przez organizatorów, a towarzyszyły mu rozmowy, wspomnienia i nadzieja, że XXI w. nie przyniesie wojny, nieszczęść oraz okrucieństwa i kolejne pokolenia nigdy nie podzielą losu Sybiraków i ich rodzin. (Anna Czajkowska, www.lubin.pl)

Koło Związku Sybiraków w Złotoryi

W dniu 17 września uroczystość obchodzono Dzień Sybiraka. Oddział reprezentowali Wanda Puchała i Antoni Dziemirowicz. Wszyscy uczestnicy

Uczestnicy uroczystości w Złotoryi

wzięli udział w mszy świętej. Następnie złożono kwiaty pod symboliczną Mogiłą Zesłańców Sybiru. Uroczystość zakończył wspólny obiad, w czasie którego wręczono odznaczenia.

Koło Związku Sybiraków w Jaworze

18 września 2012 r. odbyła się uroczystość związana z Dniem Sybiraka zorganizowana przez Koło Związku Sybiraków w Jaworze, przy ścisłej współpracy ze Starostą Powiatowym oraz Ośrodkiem Kultury. O godz. 12 pod obeliskiem Sybiraków delegacja złożyła kwiaty, a następnie udano się do Teatru Miejskiego, gdzie odbyła się część artystyczna przygotowana przez młodzież szkolną. W uroczystości licznie uczestniczyła młodzież ze szkół. Wystąpienia okolicznościowe wygłosili Prezes Koła w Jaworze Michał Janczewski i Wiceprezes Zarządu Oddziału Wanda Puchała, były one uzupełniającą lekcją historii. Podczas uroczystości wręczono odznaczenia Sybirakom oraz osobom współpracującym z Sybirakami.

Odznaczeni w czasie obchodów Dnia Sybiraka w Jaworze

Koło Związku Sybiraków w Lubinie

Obchody Dnia Sybiraka w lubińskim Kole Związku Sybiraków rozpoczęły się w dniu 16 września br. o godz. 13 w kościele Matki Boskiej Częstochowskiej. Przed mszą świętą uczniowie Gimnazjum nr 4 im. Ojca Świętego Jana Pawła II w Lubinie zaprezentowali program patriotyczny, którego głównym motywem były losy Sybiraków. Program przygotowała

i prowadziła pani Anna Wróbel, od lat współpracująca z naszym Kołem. Około godz. 13.15 kapelan lubińskich Sybiraków ks. Michał Nikolin wraz z ks. proboszczem odprawili uroczystą mszę świętą „o niebo dla zmarłych Sybiraków i zdrowie dla żyjących”, z kazaniem ks. kapelana na temat Golgoty Wschodu. W uroczystości uczestniczył poczet sztandarowy Koła (Kazimierz Chamielec, Ludwik Matłosz, Józef Idzik) oraz poczet sztandarowy Związku Pszczelarzy w Lubinie. Uroczystość zaszczylicili swoją obecnością przedstawiciele Rady Powiatu, Starostwa i Gimnazjum nr 4, a także Zygmunt Pękala – Związek Żołnierzy AK, Bogdan Naruszewicz – Związek Inwalidów Wojennych oraz Bolesław Banaś – Prezes Związku Pszczelarzy. Dalsza część obchodów Dnia Sybiraka – pod pomnikiem Sybiraków na Cmentarzu Komunalnym przy ul. Skłodowskiej-Curie w Lubinie obejmowała następujące punkty:

- powitanie przybyłych delegacji i przemówienie „Sowieckie piekło w czasie II wojny światowej” Prezesa Koła Jana Miłucha,
- krótkie wystąpienia Przewodniczącego Rady Powiatu w Lubinie Krystiana Kosztyły i Dyrektora Gimnazjum nr 4 Anny Słowikowskiej,
- odegranie Hymnu Sybiraków,
- złożenie wiązanek kwiatów i zapalenie zniczy,
- modlitwę za zmarłych na Syberii – Koronkę do Miłosierdzia Bożego poprowadziła Wiceprezes Koła Maria Pawłowicz,
- podziękowanie pocztom sztandarowym i przybyłym delegacjom za udział w uroczystościach.

W dniu 17 września br. o godz. 13 grupa członków Koła uczestniczyła w uroczystości zakończenia „Biegu Pamięci Ofiar Totalitaryzmu”. Młodzież gimnazjalna – uczestnicy biegu – została przez Sybiraków obficie obdarowana słodyczami.

Koło Związku Sybiraków w Prochowicach

W dniu 16 września 2012 r. odbyło się – jak każdego roku – uroczyste spotkanie członków Koła Związku Sybiraków w Prochowicach. W tym szczególnym dniu pełnym wspomnień i wzruszeń Sybirakom towarzyszyli zaproszeni goście: Alicja Sielicka – Burmistrz Miasta i Gminy Prochowice, Halina Teluk – Przewodnicząca Rady Miasta i Gminy Prochowice, Maria Jurkiewicz – Prezes Zarządu Oddziału Związku Sybiraków w Legnicy oraz ks. dziekan Tadeusz Dąbski. Uroczystość rozpoczęła się mszą świętą w kościele parafialnym w Prochowicach, którą celebrował ks. dziekan Tadeusz

Dąbski, wygłaszając patriotyczne kazanie nawiązujące do tragicznych losów Sybiraków. Tradycyjnie mszę uświetnił występ Chóru Dnia Jednego, który zaśpiewał piękne pieśni o Sybirakach. Po mszy mieszkańcy naszej gminy oraz Sybiracy złożyli hołd tym, którym nie było dane powrócić na ojczystą ziemię, składając kwiaty oraz zapalając znicze pod pomnikiem Sybiraka. Po uroczystościach kościelnych Sybiracy wraz z rodzinami i zaproszonymi gośćmi udali się na wspólne spotkanie do sali POKiS. Gospodarzami uroczystości byli Honorowy Prezes Koła Jan Greń oraz obecna Prezes Koła Bronisława Fesich. Ta część uroczystości rozpoczęła się odśpiewaniem Hymnu Sybiraków. Pani Burmistrz i Przewodnicząca Rady Miasta i Gminy Prochowice w słowach powitania przypomniały o doniosłej misji Związku Sybiraków, że nie można dopuścić do zapomnienia tragedii i represji narodu polskiego doznanych od Związku Radzieckiego. Po oficjalnej części, przy kawie oraz domowych wypiekach wspomniano tragiczną przeszłość, „łezka kręciła się w oku”. Mamy nadzieję i wierzymy, że ponownie spotkamy się w zdrowiu i pogodzie ducha – a ta wiara i nadzieja zawsze są potrzebne. (Bronisława Fesich)

Wanda Puchała

OBCHODY 73. ROCZNICY NAJAZDU SOWIECKIEGO NA POLSKĘ I DNIA SYBIRAKA W OPOLU

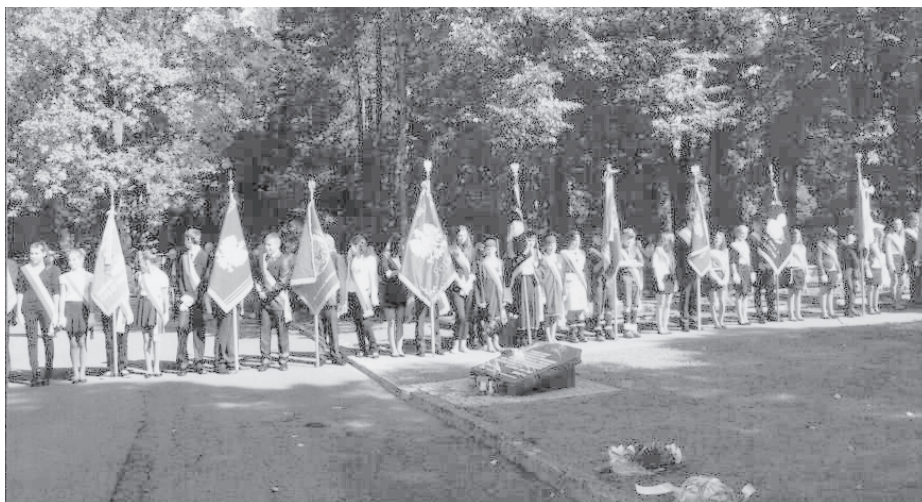
Organizatorami uroczystości 17 września 2012 r. w Opolu były: Związek Sybiraków Oddział w Opolu oraz Opolski Oddział Miłośników Lwowa i Kresów Południowych. Pod pomnikiem Golgota Wschodu i Kamieniem Pamięci na Cmentarzu Komunalnym w Opolu Półwsi wartę honorową zaciągnęli harcerze i Wojsko Polskie. Ustawiono 35 pocztów sztandarowych, których większość stanowiły poczty szkolne.

Uroczystości rozpoczęto hymnem państwowym, następnie wystąpił Prezes Oddziału Opolskiego Związku Sybiraków pan Walenty Oliwa, który powitał wszystkich uczestników wedle ważności. Krótco wspomniął zesłania, mord katyński, liczne ofiary na bezkresnym cmentarzu byłego Związku Sowieckiego. Wystąpienie zakończył Hymn Sybiraków.

Liturgię Słowa Bożego w intencji poległych i pomordowanych na Wschodzie w czasie II wojny światowej oraz zesłańców syberyjskich poprowadzili: ks. infułat Edmund Podzielny, proboszcz katedry opolskiej i kapelan Towarzystwa Miłośników Kresów Południowo-Wschodnich ks. Marek Trzeciak.

Pomnik Golgota Wschodu na Cmentarzu Komunalnym w Opolu

Szkolne poczty sztandarowe

Delegacje z kwiatami: w pierwszym rzędzie – Wojewoda Opolski Ryszard Wilczyński i Wiceprezydent Opola Arkadiusz Wiśniewski; w drugim rzędzie – Wicemarszałek Barbara Kamińska; w trzecim rzędzie – mjr Krzysztof Werner z członkami Zarządu ŚŻŻAK, Koło w Opolu

Honorową Odznaką Sybiraka Prezes Walenty Oliwa odznaczył Wojewodę Opolskiego pana Ryszarda Wilczyńskiego.

Po raz pierwszy na tego typu uroczystościach wystąpili przedstawiciele opolskiej młodzieży. Uczeń Łukasz Biel z Zespołu Szkół Ekonomicznych w Opolu przedstawił krótki rys historyczny na temat Sybiru i Katynia. Uczeń Marek Paleta z Zespołu Szkół Publicznych Liceum Ogólnokształcącego nr 5 im. Prymasa Tysiąclecia w Opolu skierował słowa do młodego pokolenia, by nie zapomniało przeszłości, dla tworzenia mądrej nowoczesności. Uczeń Dawid Gabkowski z Zespołu Szkół Gimnazjalno-Licealnych im. Jana Pawła II w Wołczynie m.in. powiedział, że żyjąc w nowej rzeczywistości, musimy pamiętać i czcić pamięć tych, którym zawdzięczamy naszą wolność.

Uroczystość prowadził mjr Zbigniew Garboś, komendant garnizonowy w Opolu. Apel Poległych odczytał mjr Andrzej Łydka, szef 10. Opolskiej Brygady Logistycznej. Wojsko oddało trzykrotną salwę honorową.

Pod Pomnikiem i Kamieniem Pamięci poświęconym ludobójstwu na Kresach delegacje złożyły kwiaty i zapaliły znicze.

Uroczystość zakończyło odegranie pieśni „Marsz, marsz Polonia”. Znaczny ciężar organizacji uroczystości poniosła pani Irena Kalita, Prezes Opolskiego Oddziału Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich.

W godzinach rannych, jak co roku w Wołczynie odbyła się uroczystość Oddania Hołdu Ofiarom Agresji Sowieckiej na Polskę. Akademia odbyła się w sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej nr 1, która była organizatorem tego wydarzenia. Następnie po części artystycznej złożono kwiaty pod obeliskiem na szkolnym placu. Uczestniczyły wszystkie szkoły wołyńskie z pocztami sztandarowymi, przedstawiciele władz samorządowych i społeczeństwa miasta. Koło Związku Sybiraków w Kluczborku reprezentowali koledzy Zbigniew Mrozek i Bogumił Soczyński. Sztandar Koła dzierżyli harcerze ZHR. Z Wołczyna, dzięki Burmistrzowi panu Janowi Wiąckowi, mogły ze swymi sztandarami przybyć do Opola delegacje szkół wołyńskich w liczbie 28 osób, w tym Szkoły Podstawowej nr 1 im. M. Konopnickiej, Szkoły Podstawowej nr 2 im. H. Sienkiewicza oraz Zespołu Szkół Gimnazjalno-Licealnych im. Jana Pawła II.

My, schodzące pokolenie Sybiraków, z satysfakcją przyjmujemy żywy udział młodych w przeżywaniu naszego święta.

Roman Pastwiński

17 WRZEŚNIA – PAMIĘTAMY

W poniedziałek 17 września 2012 r. odbyły się uroczystości związane z 73. rocznicą agresji Związku Radzieckiego na wschodnie terytoria Rzeczypospolitej oraz ze Światowym Dniem Sybiraka. Organizatorami byli: Prezydent Miasta Przemyśla Robert Choma, Dowództwo Garnizonu Przemyśl i Oddział Związku Sybiraków w Przemyślu.

Obchody rozpoczęły się uroczystą mszą świętą w kościele pw. św. Brata Alberta. Nabożeństwo ofiarowane zostało intencji ofiar sowieckiej agresji oraz zmarłych i żyjących Sybiraków.

W obchodach wzięli udział: Prezydent Robert Choma, przedstawiciele władz miejskich, powiatowych, służb mundurowych, środowisk sybirackich, kombatanckich i kresowych. Obecne były także liczne poczty sztandarowe wystawione przez służby mundurowe oraz przez przemyskie szkoły. Grała wojskowa orkiestra dęta.

Po mszy świętej przy Grobie Katyńskim, na Cmentarzu Wojskowym odbyła się dalsza część obchodów – złożenie kwiatów i zapalenie zniczy pamięci.

Kwiaty składają (od lewej): Krystyna Jasz, Jerzy Rożko, Joanna Preiss

Poczet sztandarowy (od lewej): Bronisław Klepacki, Mariusz Piwko, Edward Kroczek

Prezes Oddziału Związku Sybiraków w Przemyślu Jerzy Rożko w swym przemówieniu podkreślał, że Światowy Dzień Sybiraka przypomina o tragicznych losach Polaków masowo deportowanych po agresji sowieckiej. „Przypominamy o tym nie tylko po to, aby rozdrapywać rany zesłańców, ale po to, żeby nigdy więcej nie powtórzyła się podobna tragedia narodu. Bez pamięci o przeszłości nie można twórczo i efektywnie pracować dla przyszłości ojczyzny” – mówił.

W dalszej części uroczystości aktor Teatru Fredreum Tadeusz Szczerbaty odczytał wezwanie Sybiraków do apelu. Odegrano również Hymn Sybiraków.

Stanisława Żak

17 WRZEŚNIA W GRUDZIĄDZU

Dnia 17 września 2012 r. odbyła się msza święta z okazji rocznicy napaści żołnierzy sowieckich na Polskę. Sybiracy zaprosili na nią lokalne środowiska. Swoją obecnością zaszczytili Poseł na Sejm pan Janusz Dziecioł, była Posłanka pani Marzenna Drab, pan Krzysztof Pokora – przedstawiciel Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Prezydent Miasta Grudziądza pan Robert Malinowski.

We mszy uczestniczyli przedstawiciele służb mundurowych takich jak Wojsko Polskie, policja, straż pożarna. Przybyli także przedstawiciele zaprzyjaźnionych szkół wraz z ich dyrektorami. Jak co roku delegacja składająca się z trójek klasowych Gimnazjum nr 6 im. Sybiraków w Grudziądzu wzięła udział w tym ważnym dla swojego patrona wydarzeniu.

Po raz pierwszy ze względów zdrowotnych w uroczystościach nie uczestniczył Prezes Koła w Grudziądzu pan Tadeusz Biernat, zastąpiła go pani Lidia Kozicka.

Liczne poczty sztandarowe zostały wprowadzone przez ks. infułata Henryka Kujaczyńskiego i panią Lidie Kozicką. Historię zesłań przypomniła nauczycielka Gimnazjum nr 6 pani Mirosława Marszałek. Po skończonej mszy delegacje złożyły kwiaty pod tablicą upamiętniającą zesłania i deportacje Polaków.

Dla uczniów Gimnazjum nr 6 była to kolejna lekcja „żywej historii”, która pozostanie w pamięci wszystkich przybyłych.

Monika Oczyńska

Obelisk poświęcony pamięci zesłanych na Sybir postawiony na terenie Gimnazjum nr 6 im. Sybiraków w Grudziądzu

BY PAMIĘĆ TRWAŁA ZAWSZE...

Tegoroczne obchody Dnia Sybiraka (17 września 2012 r.) w Kłodzkim Kole Związku Sybiraków miały wyjątkowo uroczysty charakter. Obchody rozpoczęto uroczystą mszą świętą odprawioną w parafii pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, którą celebrował ks. dziekan Julian Rafałko w asyście ks. Kazimierza Barzyckiego (Sybiraka) i ks. Wojciecha Koszyka.

Po wprowadzeniu kilkunastu pocztów sztandarowych odegrany został Hymn Sybiraków, po czym głos zabrał Prezes Koła Zygmunt Sapiaha, który w serdecznych słowach przywitał przybyłych na tę uroczystość Sybiraków i zaproszonych gości. Wrzesień – podkreślił Prezes Sapiaha – jest miesiącem szczególnym dla wszystkich Sybiraków, zwłaszcza dla ludności zamieszkałej na Kresach Wschodnich Rzeczypospolitej. Tragizm wydarzeń roku 1939 i następstw w latach kolejnych odcisnął niezatarte piętno na zesłańcach. Haniebny i zradziecki napad na Polskę dwóch naszych ówczesnych sąsiadów: z zachodu Niemiec hitlerowskich i ze wschodu Rosji Sowieckiej. To decyzje Hitlera i Stalina zapoczątkowały cierpienia milionów Polaków. Po obszernym nakreśleniu tła historycznego zesłań na Sybir oraz tragedii Polaków zamieszkujących Kresy Wschodnie Prezes zakończył swoje wystąpienie słowami: „Golgota Wschodu i pamięć o niej będzie w nas trwać zawsze”. Po zakończeniu mszy świętej wszyscy uczestnicy udali się pod pomnik Sybiraków, gdzie delegacje złożyły kwiaty i zapaliły znicze. W uroczystościach uczestniczyli Sybiracy wraz z rodzinami, Wiceburmistrzowie Kłodzka – Henryk Urbanowski i Witold Krzelowski, Starosta Powiatu Maciej Awizeń, Dyrektor Biura Poselskiego Posła Andrzeja Dąbrowskiego Ewelina Ptak, Dyrektor Kłodzkiego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji Aneta Macherzyńska z Kierownikiem Martą Łukasik, Komendant Powiatowej Policji insp. Andrzej Basztura, Komendant Straży Miejskiej w Kłodzku Piotr Występski, przedstawiciel Wojska Polskiego – por. Damian Antonik z 22. Karpackiego Batalionu Piechoty Górskiej, a także przedstawiciele placówek oświatowych, uczniowie szkół z pocztami sztandarowymi, poczet sztandarowy Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej oraz poczet sztandarowy Związku Sybiraków Koła w Kłodzku.

Na koniec uroczystości pod pomnikiem Sybiraków Prezes Zygmunt Sapiaha wraz ze swoimi zastępcami Bolesławem Grybionko i Zygmuntem Drozdem ciepło i serdecznie podziękowali wszystkim uczestnikom spotkania.

Zygmunt Sapiaha

Uroczysta msza w kościele Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny. W pierwszym rzędzie (od prawej): Prezes Koła ZS w Kłodzku Zygmunt Sapieha, Wiceprezes Koła Bolesław Grybionko, w drugim rzędzie (od lewej): Wiceburmistrzowie Kłodzka Witold Krzelowski i Henryk Urbanowski, Dyrektor Kłodzkiego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji Aneta Macherzyńska i Dyrektor Biura Poselskiego Posła Andrzeja Dąbrowskiego Ewelina Ptak

„POWRACAJĄ WSPOMNIENIA”

Obchody Dnia Sybiraka w Jasieniu zgromadziły 29 września na cmentarzu przy znaku pamięci Polskiej Golgoty Wschodu, tablicy poświęconej Sybirakom zesłanym i pomordowanym na dalekiej Syberii w latach 1939–1956, władze samorządowe miasta, Sybiraków jasięńskich i z Lubska, Kresowian, kombatanów, radnych, dyrektorów szkół z dużą grupą młodzieży, mieszkańców i sympatyków. Prezes Koła pani Genowefa Karmelita w swoim wystąpieniu przypominała o wydarzeniu z 17 września 1939 r., wywózce Polaków na Sybir i do Kazachstanu, ich ciężkiej pracy ponad ludzkie siły, w atmosferze represji psychicznych i fizycznych, w warunkach zwierzęcego upodlenia, o ich tęsknocie za krajem i marzeniach powrotu. Ta tragedia Polski i Polaków ma służyć refleksji młodemu pokoleniu, by zgoda, przebaczenie i pojednanie były podstawą przyszłych relacji z sąsiadami. Zgodnie z przesłaniem, jakim kieruje się Związek Sybiraków: „Pamięć zmarłym, żyjącym pojednanie”. Nigdy więcej!

Minutą ciszy uczczono pamięć zmarłych i złożono wiązanki kwiatów pod tablicą. Burmistrz miasta pani Helena Sagasz skierowała do Sybiraków życzenia i gratulacje za przekazywanie historii z autopsji młodemu pokoleniu. Uczennica gimnazjum Martyna Dzienisz wystosowała do młodzieży apel, aby nie zapomnieć o tragedii sprzed 73 lat, czcić pamięć tych, którzy zginęli, i oddawać hołd tym, którzy ocalili. W tym szczególnym dniu była okazja przekazania podziękowań za bezinteresowną pomoc w działalności Koła. Odznaki Honorowe Sybiraka otrzymały Julita Fedorczyk-Smyka i Małgorzata Juzalak, a legitymację członka wspierającego – Maria Michajluk. Powagi uroczystości przysporzyły poczty sztandarowe z 3 szkół podstawowych, Związku Sybiraków z Lubska oraz sztandar Gminy.

Moc przeżyć i wrażeń dostarczyli swoim programem młodzież z Golina i laureaci poezji kresowej z Jasienia. Zebrani mieli okazję do spotkania i rozmów przy kawie i ciastach w kawiarni. Czym był ten dzień dla Sybiraków i mieszkańców, niech świadczą niektóre wpisy do kroniki:

„Wspomnienia powróciły na nowo, ale mniej bolały, ponieważ rozłożyły się na inne uczestniczące osoby. Było mi lżej na sercu i duszy, gdyż ze mną byli inni...”

„Nikt, kto nie czerpie pełnymi garściami z historii, tradycji, pamięci narodu, nie może nawet myśleć o budowaniu przyszłości...”

„(...) takich uroczystości więcej, szczególnie z udziałem młodzieży. Może lepiej pozna ojczystą historię. Dziękuję za wszelkie przeżycia i doznania...”

„Uroczystość przygotowana i przeprowadzona perfekcyjnie. Gratuluję! Przeżycia i emocje ogromne. W skupieniu i zadumie słuchałem i obserwowałem uczestników. Zaobserwowałem u niektórych spływające po policzku łzy. To coś znaczy! Ogromnie dziękuję!”

Genowefa Karmelita

TRADYCJA POD POMNIKIEM SYBIRAKA

Od lat stało się już tradycją, że w przeddzień Dnia Wszystkich Świętych Wojewoda Śląski, Marszałek Województwa Śląskiego, Prezydent Miasta Katowice w towarzystwie duchowieństwa, kombatantów, służb mundurowych oraz wszystkich wojewódzkich i miejskich komórek odwiedzają pomnik Sybiraka przy ul. Francuskiej w Katowicach. Tak też się stało i w tym roku w dniu 30 października 2012 r. O godz. 12 u bram wejściowych na cmentarz Stanisław Kiewro, Przewodniczący Wojewódzkiej Rady Związku Sybiraków, powitał w imieniu wszystkich Sybiraków województwa śląskiego: Wojewodę Śląskiego Zygmunta Łukaszczyka, Marszałka Województwa Śląskiego Adama Matusiewicza, Prezydenta Miasta Katowice Piotra Uszoka i ks. prałata Stanisława Puchałę, proboszcza parafii katedralnej.

Pod pomnikiem „Sybirakom Sybiracy” ks. prałat Stanisław Puchała w kilku zdaniach omówił historię pomnika i odmówił modlitwę za zmarłych zesłańców Sybiru. Pod przewodnictwem nauczyciela ppłk. Zbigniewa Sieradzego wartę honorową zaciągnęli umundurowani uczniowie Liceum Wojskowego. Zostały złożone wieńce, kwiaty oraz zapalone znicze.

W imieniu Zarządu Oddziału i Koła Miejskiego w Katowicach Wiceprezes Zarządu Tadeusz Półkotycki podziękował władzom wojewódzkim i miejskim oraz wszystkim uczestnikom za pamięć o Sybirakach.

Wojewódzka Rada Związku Sybiraków i Zarząd Koła Miejskiego w Katowicach serdecznie dziękują za przybycie i uczczenie pamięci Sybiraków pod ich pomnikiem „Sybirakom Sybiracy”: Wojewodzie Śląskiemu Zygmuntowi Łukaszczykowi, Marszałkowi Województwa Śląskiego Adamowi Matusiewiczowi, Prezydentowi Miasta Katowice Piotrowi Uszokowi i Wiceprezydentowi Marcinowi Krupie, proboszczowi parafii katedralnej ks. prałatowi Stanisławowi Puchale, Dyrektorowi Oddziału IPN Andrzejowi Drogoniowi, kombatantom, służbom mundurowym, młodzieży z Liceum Wojskowego pod przewodnictwem ppłk. Zbigniewa Sieradzego, przybyłym Sybirakom i osobom im towarzyszącym.

Stanisław Kiewro

WIZYTA W RATUSZU

Dnia 20 listopada 2012 r. przedstawiciele Zarządu Głównego Związku Sybiraków i Zarządu Oddziału Warszawskiego złożyli wizytę Prezydent m.st. Warszawy pani Hannie Gronkiewicz-Waltz. Prezes Zarządu Głównego pan Tadeusz Chwiedź uhonorował Panią Prezydent Złotą Odznaką za Zasługi dla Związku Sybiraków. Pani Prezydent wyraziła zadowolenie.

Rocznice i uroczystości związane z deportacjami Polaków na Syberię, do Kazachstanu i innych rejonów dzisiejszej Federacji Rosyjskiej spotykają się systematycznie z zainteresowaniem Urzędu Miasta Warszawy, wsparciem i uczestnictwem.

W bezpośredniej rozmowie Pani Prezydent z zainteresowaniem i uwagą, zadając pytania, wysłuchała informacji od Sybiraków – Zesłańców.

ZG ZS

Od lewej: Sekretarz Generalny Stanisław Sikorski, Prezes Tadeusz Chwiedź, Maria Stankiewicz, Prezydent Hanna Gronkiewicz-Waltz, Mieczysław Pogodziński, Czesław Czarkowski

BENE MERITUS

DYPLOM

ZŁOTEJ ODZNAKI HONOROWEJ
ZA ZASŁUGI DLA ZWIĄZKU SYBIRAKÓW

Decyzją Prezesa Zarządu Głównego
Związku Sybiraków
na podstawie §7 pkt d Regulaminu Odznaki
Złotą Odznakę Honorową
za Zasługi dla Związku Sybiraków
otrzymuje
Hanna Gronkiewicz-Waltz

Nr Odznaki
6

Warszawa, dnia 22.08.2012

Prezes Zarządu Głównego
Związku Sybiraków

WSPOMNIENIA Z OBCHODÓW ROCZNICY DEPORTACJI W DRESINIE

10 lutego 2012 r. minęła 72. rocznica deportacji Polaków na Sybir. W Wietlinie – wiosce położonej zaledwie parę kilometrów od Jarosławia – żyją Sybiracy należący do Oddziału Związku Sybiraków w Jarosławiu. Do Wietlina należała również kolonia Dresina, z której deportowano 12 rodzin i ulokowano je w Białym Jarze – osadzie na lewym brzegu Irtyżu. Wieś Dresina została przez Sowietów spalona i tym samym zniknęła z mapy. 10 lutego 2007 r., w 67. rocznicę deportacji wydarzenie to zostało uwiecznione odsłonięciem na budynku wietlińskiej Szkoły Podstawowej pamiątkowej tablicy z nazwiskami zesłańców z Dresiny i Wietlina.

W tym roku Wójt Gminy Laszki pan Adam Grenda wraz z Sołtysem Wsi Wietlin panią Danutą Kopeć, Radą Sołecką i żyjącymi Sybirakami wystąpili z inicjatywą upamiętnienia tego narodowego tragicznego wydarzenia, jakim była deportacja. I oto 9 lutego 2012 r. odbyła się uroczystość pt. „Deportowani za winy niepopelnione”.

Uroczystość rozpoczęła msza święta celebrowana przez ks. prałata Józefa Kielbowicza – proboszcza miejscowej parafii oraz ks. prałata Mariana Rajchla – kapelana Sybiraków Oddziału w Jarosławiu. Przybyło wielu gości: pan Stanisław Sikorski – Sekretarz Generalny Zarządu Głównego Związku Sybiraków, pan Mieczysław Kasprzak – Wiceminister Gospodarki, pani prof. Janina Marciak-Kozłowska z Warszawy, przedstawiciele władz gminnych i powiatowych, społeczność szkoły w Wietlinie z panią Dyrektorem Dorotą Czubocho-Zajac na czele, przedstawiciele Zarządu Oddziału ZS w Jarosławiu: Irena Halwa – Sekretarz, Janina Onuszek – Skarbnik, Cecylia Przetacznik – Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej, Marian Boczar – członek wspierający, Sybiracy z Wietlina i okolic, wielu mieszkańców gminy Laszki. Były poczty sztandarowe z Oddziału, kół Sybiraków oraz szkół podstawowych i straży pożarnej.

Po mszy świętej uczestnicy udali się do kolonii Dresina, która dzisiaj jest czystym polem. Przy mrozie i śniegu jak w 1940 r. odsłonięto ogromny drewniany krzyż oraz głaz z tablicą pamiątkową dla uczczenia pamięci drogich rodaków i wioski, z której część tylko mieszkańców wróciła z tułaczki i osiedliła się we wsi Wietlin. Odsłonięcia dokonali Zofia Garczyńska – Prezes Oddziału ZS w Jarosławiu, Stanisław Sikorski – Sekretarz Generalny Zarządu Głównego ZS oraz Mieczysław Kasprzak – Wiceminister

Gospodarki. Krzyż poświęcili obaj księża prałaci. Zapalono znicze. Pozostał samotny krzyż na pustym polu, sprawiający przygnębiające wrażenie. Przywołuje w naszej pamięci tysiące Polaków zesłanych, wywiezionych na „niehumanitarną ziemię”. Staliśmy w milczeniu i zadumie, by przywołać pamięć tych, którzy ofiarą swego życia poświadczyli wierność Bogu, Ojczyźnie i honorowi Polaków.

Po powrocie z Dresiny uroczystość była kontynuowana w auli szkoły w Wietlinie, gdzie Młodzieżowa Grupa Teatralna wykonała inscenizację historyczno-patriotyczną „Deportowani za winy niepopelnione”. Gościnnie wystąpiły Chór Garnizonowy z Rzeszowa oraz Orkiestra Dęta OSP z Pruchnika. Gospodynią uroczystości była pani Danuta Kopeć, Sołtys Wietlina. Wspólnym obiadem zakończono uroczystość 72. rocznicy deportacji Polaków na Sybir z kolonii Dresina.

Zofia Garczyńska

Krzyż usytuowany na polu, gdzie znajdowała się wioska Dresina

Tablica wmurowana u stóp krzyża

Składanie kwiatów przy krzyżu w Dresinie. Od lewej: ks. prałat Józef Kielbowicz, Wójt Gminy Laszki Adam Grenda i Sekretarz Oddziału ZS w Jarostawiu Irena Halwa

Sołtys Gminy Wietlin Danuta Kopeć wręcza książkę Zofii Garczyńskiej, Prezes Oddziału ZS w Jarostawiu

⊕

W NASZYCH KOŁACH I ODDZIAŁACH

SYBIRACY Z KOŁA W BRODNICY

⊕

Zarząd Koła w Brodnicy wybrany podczas zebrania sprawozdawczo-wyborczego 16 maja 2012 r. w pełnym składzie (od prawej): Jarosław Michałowski – Prezes, Józef Hildebrant – Sekretarz, Adam Zaniewski – Wiceprezes, Robert Orzech – Skarbnik, Ludwik Kluszczyński – Członek

⊕

Grupa Sybiraków z Brodnicy na Marszu Żywej Pamięci Polskiego Sybiru w Białymstoku 7 września 2012 r. zwiedzająca wystawę pamiątek sybirackich

KOŁO ZWIĄZKU SYBIRAKÓW W LUBINIE

W dniu 2 października br. w Sali Konferencyjnej starostwa Powiatowego w Lubinie o godz. 13.00 odbyło się uroczyste wręczenie Medalu Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej dla 4 osób związanych z działalnością naszego Koła. O przyznanie Medalu ubiegał się Zarząd Oddziału w Legnicy na wniosek Zarządu naszego Koła. Samo wręczenie poprzedził występ młodzieży z Zespołu Szkół Sportowych w Lubinie – były to wiersze Sybiraka Ryszarda Słomińskiego – jednego z odznaczonych. Dekoracji medalami dokonał Starosta Powiatu Lubińskiego Adam Myrda wraz z Prezesem Oddziału Związku Sybiraków w Legnicy Marią Jurkiewicz. Osoby odznaczone:

Lidia Augustyn i Jan Augustyn – srebrne Medale OMPN – za odszukanie polskiego cmentarza w Jużnym w Ałtajskim Kraju, nakręcenie filmu pt. „Polski Krzyż”, sfinansowanie uporządkowania polskiego cmentarza i zainicjowanie opieki nad tym cmentarzem.

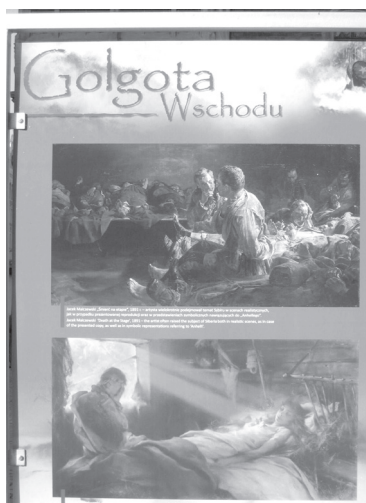
Barbara Szymańska – Dyrektor Zespołu Szkół Sportowych w Lubinie – srebrny Medal OMPN – za odszukanie w lubińskim powiecie Rodzin Katyńskich, zainicjowanie na naszym terenie sadzenia „Dębów Pamięci” bohaterom Ofiarom Katyńskim, opiekę wraz z młodzieżą szkolną i harcerzami nad otoczeniem tych dębów.

Ryszard Słomiński – złoty Medal OMPN – za popularyzację tematyki sybirackiej w swojej poezji.

W uroczystości wręczenia medali uczestniczyli przedstawiciele organizacji kombatanckich i członkowie Zarządu Koła.

Koło w Lubinie

WYSTAWA „GOLGOTA WSCHODU”

31 października br. na Rynku przy Pręgierzu we Wrocławiu została otwarta plenerowa wystawa pn. „Golgota Wschodu”, zorganizowana przez Ośrodek „Pamięć i Przyszłość”, Oddział Związku Sybiraków we Wrocławiu oraz Stowarzyszenie Pamięci Zesłańców Sybiru. Wystawa trwała do 15 listopada, a następnie ruszyła do miast, które chcą ją gościć – na początek Kłodzko. Zainteresowanym wystawą informacji udzieli Ośrodek „Pamięć i Przyszłość”: ul. Piaskowa 13, 50-158 Wrocław (biuro@pamieci-przyszlosc.pl, rzecznik prasowy Ośrodka pan Juliusz Woźny tel. 71 663 90 774).

Włodzimierz Kowalczyk

JUBILEUSZ

12 listopada 2012 r. w Klubie Seniora przy parafii Świętej Rodziny we Wrocławiu odbyła się podniosła uroczystość – stulecie urodzin obchodziła sybiraczka pani Zofia, członkini Koła Związku Sybiraków Wrocław-Śródmieście.

Pani Zofia (nazwisko panięskie Korzeniowska) urodziła się 8 listopada 1912 r. w miasteczku Dolina (woj. stanisławowskie). 29 czerwca 1940 r. wraz z mężem i 6-miesięcznym synkiem zostali deportowani do Asino w obwodzie Nowosybirsk, gdzie trafili do kolchozu. Po roku mąż (z wykształcenia prawnik) został aresztowany pod zarzutem szpiegostwa i już z więzienia nie wyszedł. W październiku 1941 r. pani Zofia wraz z synkiem przeniesiona została do Nowoaleksandrowska w Kraju Stawropolskim na Kaukazie. Do kraju wróciła w marcu 1946 r.

Nagrodzona dyplomem Matki Sybiraczki, Odznaką Honorową Sybiraka oraz Krzyżem Zesłańców Sybiru. Do 1999 r. była członkiem Zarządu Koła Związku Sybiraków Wrocław-Śródmieście.

Włodzimierz Kowalczyk

Kwiaty w imieniu
Zarządu Koła Wroc-
ław-Śródmieście
dostojnej Jubilatce
wręcza Helena
Zakrzewska

DZIAŁALNOŚĆ STOWARZYSZEŃ

WARSZTATY METODYCZNE DLA NAUCZYCIELI HISTORII I METODYKÓW

3 października 2012 r. odbyła się Konferencja Otwarcia Roku Szkolnego 2012–2013 dla nauczycieli historii i WOS, ze wszystkich typów szkół wrocławskich. Stowarzyszenie Pamięci Zesłańców Sybiru (SPZS), w porozumieniu z Wrocławskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli (WCDN), zorganizowało warsztaty metodyczne pod nazwą „Nowy Program – Nowa Reforma”.

Do Izby Pamięci przy Sanktuarium Golgoty Wschodu w parafii pw. MB Pocieszenia u OO. Redemptorystów, przy ul. Wittiga 10 we Wrocławiu, przybyło aż 50 pedagogów. W pierwszej części spotkania metodycy historii i WOS pani Ewa Skrzywanek i pan Bartosz Kicki omówili sprawy dotyczące działalności dydaktycznej w zakresie tych przedmiotów: nową podstawę, podręczniki, konkursy i problemy związane z ograniczaniem nauczania historii.

Drugą część konferencji poświęcono przedstawieniu realizacji programu edukacji patriotycznej, podjętego przez nasze Stowarzyszenie, pod nazwą „Zachowanie pamięci o Zesłańcach Sybiru i rozpowszechnianie wiedzy o martyrologii Polaków na Wschodzie”. Ponieważ po wielu perypetiach udało się doprowadzić do tak znaczącego spotkania nauczycieli i przyjaciół Sybiraków, w tak ważnym miejscu, skorzystaliśmy z okazji przeprowadzenia rzetelnych warsztatów dla nauczycieli. Te niekonwencjonalne zajęcia prowadzili kolejno: pani Wiesława Wadowska, kustosz Izby Pamięci Golgoty Wschodu; pani Zofia Helwing, Honorowy Prezes Oddziału Związku Sybiraków we Wrocławiu; pan Włodzimierz Kowalczyk, Wiceprezes Zarządu Głównego Związku Sybiraków; pani Grażyna Żak, Prezes SPZS.

Głównym celem ich wystąpień było zapoznanie nauczycieli z historią martyrologii Polaków na Wschodzie oraz miejscem, w którym zgromadzone tak niezwykle znaki pamięci. Gdy obecni na prezentacji wrocławscy nauczyciele historii zobaczyli to wszystko, nie potrafili ukryć zdziwienia, zaskoczenia i wzruszenia. Pani Wiesława Wadowska szczegółowo omówiła eksponaty przywiezione z różnych miejsc martyrologii, zgromadzone w Izbie Pamięci Sanktuarium Golgoty Wschodu. Oprowadzając historyków, zachęcała ich do odwiedzania tego miejsca z uczniami.

Ponieważ w podręcznikach szkolnych nie ma miejsca na przedstawienie martyrologii Polaków na Wschodzie, celem usilnych działań naszego Stowarzyszenia jest przybliżanie tego tematu, wciąż za mało znanego nie tylko wśród młodzieży. Pani Zofia Helwing w niezwykle interesujący sposób

wprowadziła obecnych w problematykę Syberii i zesłańców, którą słuchacze, uczący z szkółach różnych typów, powinni nagłaśniać. Pan Włodzimierz Kowalczyk omówił szczegółowo perypetie związane z utajnianiem i ciągłym niedoszacowaniem liczby ofiar pobytu na „niehumanitarnej ziemi”. Przekazał nauczycielom ostatnio ustalone dane szacunkowe, mówiące, że na Syberię w latach 1939–1956 wywieziono 1,350 mln Polaków. Pani Grażyna Żak zwróciła się z apelem i prośbą o pomoc w nagłośnieniu niekonwencjonalnej edukacji patriotycznej, prowadzonej w Sanktuarium Golgoty Wschodu. Pomimo pozyskania przez SPZS patronatów i sprzymierzeńców, nie można zdobyć jakichkolwiek funduszy na popularyzację Izby Pamięci Sanktuarium Golgoty Wschodu przy parafii pw. MB Pocieszenia OO. Redemptoryistów, która jest przecież ostoją dziedzictwa narodowego.

Prezes SPZS rozdała nauczycielom regulamin konkursu na fotoreportaż z lekcji „żywej historii”, prowadzonych w Izbie Pamięci. Konkurs został ogłoszony przez SPZS na stronie internetowej Dolnośląskiego Kuratorium Oświaty. Ponadto wszyscy uczestnicy konferencji otrzymali „Kartę Pracy Ucznia” poświęconą Golgocie Wschodu, do wykorzystania w pracy nauczycielskiej. Po poczęstunku i rozdaniu materiałów warsztaty były kontynuowane w grupach, zarówno na dziedzińcu Sanktuarium, jak i w Izbie Pamięci.

Liczymy na to, że nauczyciele przyprowadzą swoich uczniów do tego wyjątkowego dla Wrocławia miejsca i skorzystają z naszej pomocy w celu jego popularyzacji.

Zarząd Stowarzyszenia Pamięci Zesłańców Sybiru

Uczestnicy warsztatów metodycznych we Wrocławiu

ROBERT SOBOL KOORDYNUJE STOWARZYSZENIA PAMIĘCI SYBIRU

W sobotę 17 listopada w siedzibie Zarządu Głównego Związku Sybiraków w Warszawie odbyło się spotkanie założycielskie Krajowej Rady Koordynacyjnej Stowarzyszeń Zesłańców Sybiru. Przewodniczącym tego gremium został wybrany jednogłośnie Robert Sobol, prezes Stowarzyszenia Pamięci Polskiego Sybiru w Nowym Sączu.

Ponadto w skład Rady weszli: Grażyna Żak – prezes Stowarzyszenia Pamięci Zesłańców Sybiru we Wrocławiu, Henryka Rzepecka – prezes Stowarzyszenia Pamięci Zesłańców Sybiru w Augustowie, Jerzy Bołtuć – prezes Podlaskiego Stowarzyszenia Pamięci Zesłańców Sybiru w Białymstoku, Wacław Mandryk – prezes Stowarzyszenia na rzecz Pomocy

Na zdjęciu (od lewej): Kazimierz Korczyński, Grażyna Żak, Henryka Rzepecka, Robert Sobol, Rafał Żmuda, Stanisław Sikorski, Jerzy Bołtuć, Wacław Mandryk

Zesłańcom Sybiru, Rafał Żmuda – prezes Stowarzyszenia Pamięci Zesłańców Sybiru w Szczecinie oraz Stanisław Sikorski – Sekretarz Generalny Związku Sybiraków i Kazimierz Korczyński – członek Zarządu Głównego Związku Sybiraków, Prezes Oddziału ZS w Nowym Sączu.

Rada przyjęła wzór swojego logo oraz określiła plan działania na najbliższe miesiące. Zadaniem Rady będą ścisła współpraca z Zarządem Głównym Związku Sybiraków oraz koordynowanie działań ogólnopolskich podejmowanych przez regionalne Stowarzyszenia Pamięci Zesłańców Sybiru. Stowarzyszenia zachowują swoją autonomię, a Rada ma je wspierać w codziennej działalności.

Przedstawiciele ZG Związku Sybiraków z satysfakcją przyjęli powołanie Rady, licząc, że w okresie kilku, kilkunastu lat Krajowa Rada Koordynacyjna Stowarzyszeń Zesłańców Sybiru będzie przejmowała zadania Związku Sybiraków.

www.sadeczanin.info

PISALI O NAS

PAMIĘĆ SYBIRAKOM

W poniedziałek, 17 września, odbyły się kolejne obchody Dnia Sybiraka. Uroczystość została podzielona na 2 części – pierwsza miała miejsce na Cmentarzu Komunalnym w Jastrzębiu-Zdroju, natomiast druga w Domu Zdrojowym. Obchody ku pamięci Sybiraków zostały ustalone na 17 września – w 73. rocznicę ataku ZSRR na Polskę. W ten sposób organizatorzy upamiętnili wszystkie ofiary reżimu sowieckiego, choć „wywózki” zaczęły się później.

Na Cmentarzu Komunalnym stawiło się wiele osób – kombatanCI, harcerze, poczty honorowe miejscowych szkół, delegacja Urzędu Miasta oraz przedstawiciele służb mundurowych. Pojawiła się także kompania honorowa 34. Dywizjonu Rakietowego Obrony Powietrznej, stacjonująca w Bytomiu. Młodzież z ZS nr 3 oraz Gimnazjum nr 5 przedstawiła wiersze patriotyczne.

Księża Marek Zientek i Antoni Pudlik odmówili modlitwę za zmarłych. Oddano salwy honorowe, po których nastąpiło złożenie wieńców i zniczy. Ryszard Czernecki, Prezes Koła Związku Sybiraków w Jastrzębiu-Zdroju, podzielił się swoimi refleksjami z przybyłymi. Dziękował młodzieży i apelował, aby pamiętali o historycznych wydarzeniach. Nawiązywał też bezpośrednio do patriotyzmu oraz tragicznych wydarzeń z czasów II wojny światowej. „Żeby polska krew, która została przelana podczas II wojny światowej nie była tańsza od polskiej złotówki” – apelował. Mówił także, że czasy Sybiraków powoli kończą się, z każdym rokiem jest ich coraz mniej. Dlatego, ponownie, zwracał się do młodzieży z prośbą, aby pamiętała o podobnych rocznicach i, w późniejszych czasach, zajęła się ich upamiętnianiem. Na koniec Ryszard Czernecki mówił o tym, jak ważna jest nauka historii i pamięć o własnych korzeniach, jednak ostrzegwał – „ale nie uczcie dzieci zemsty i odwetu. Zemsta i odwet jeszcze nikomu nie pomogły”.

Następnie uroczystość została przeniesiona do Domu Zdrojowego, gdzie wystąpił Chór Miejski. Przedstawiono pieśni patriotyczne, związane z Sybirakami, ale także Powstaniem Śląskimi. Chór zaśpiewał m.in. „Kwiaty Polskie”, czy „Rotę Śląską”. Recytowano także wiersze, tematycznie nawiązujące do obchodów. Uhonorowano osoby, które wspierają działalność Związku Sybiraków oraz przyczyniają się do upowszechniania wartości patriotycznych. Pamiątkowe dyplomy otrzymali: Katarzyna Gibes, na-

uczyciel historii w ZS nr 2, ks. Mirosław Krzyżanowski z parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa, Sławomir Filipowicz, przedstawiciel Kopalni „Jas-Mos”.

Pozostaje mieć nadzieję, że mieszkańcy naszego miasta nigdy nie zapomną o poległych i będą podtrzymywać pamięć o Sybirakach oraz ich losach, zwłaszcza że tworzą naszą lokalną społeczność.

www.gazeta.JasNet.pl

OGŁOSZENIA

Zarząd Oddziału Związku Sybiraków w Białymstoku uprzejmie informuje, że na nasz apel w sprawie wsparcia budowy kościoła parafii Świętej Rodziny w Krasnojarsku na Syberii wpłynęły na konto Oddziału dodatkowe fundusze w kwocie 760 zł.

Dar serca pochodzi od:

- Koła terenowego ZS w Pile – 160 zł,
- Koła dzielnicowego ZS nr 12 w Białymstoku – 500 zł,
- Janiny Cejzyk z Koła dzielnicowego nr 2 w Białymstoku – 100 zł.

Kwotę przekazaliśmy na niżej podane konto:

15 1140 2004 0000 3102 3559 4226

P.O. Box 14857 Krasnojarsk

660 119 Rosja

Pod koniec września otrzymaliśmy z dalekiej Syberii pismo z podziękowaniem dla wszystkich darczyńców i opisem uroczystości poświęcenia świątyni 17 czerwca 2012 r., przy licznych uczestnictwie parafian, gości i duchowieństwa.

Proboszcz ww. parafii o. Tadeusz Szyjka składa wszystkim serdeczne „Bóg zapłać”.

Jolanta Hryniewicka

Spis treści

Uroczystości i spotkania.....	4
Tablica poświęcona pamięci Edwarda Duchnowskiego – Henryk Majewski	4
Dzień Sybiraka w Białymstoku – Heronima Dzierma	7
Odsłonięcie tablicy epitafijnej pamięci mieszkańców ziemi bielskiej – Jolanta Hryniewicka	7
Dzień Sybiraka w Siemiatyczach – Bohdan Truszkowski	9
17 września na Jasnej Górze – Helena Kurzak	10
Dzień Sybiraka w Gdyni – Aleksander Rzyński	12
Dzień Sybiraka w Gorzowie Wielkopolskim – Halina Zalewska	15
Obchody Dnia Sybiraka w Dębnie – Teresa Wiśniewska	18
73. rocznica napaści Związku Radzieckiego na Polskę – Koło w Międzychodzie – Adam Nowak	22
17 września w Oddziale Związku Sybiraków w Jarosławiu – Zofia Garczyńska	26
Dzień Sybiraka w Bolesławcu – Maria Niemczuk	29
Odsłonięcie Wotum Dziękczynnego w Lubaniu – Romuald Karczewski	31
II Marsz Sybiracki Ziemi Zgorzeleckiej – Agnieszka Celuch	34
Dzień Sybiraka Oddziału w Legnicy	35
Obchody 73. rocznicy najazdu sowieckiego na Polskę i Dnia Sybiraka w Opolu – Roman Pastwiński	41
17 września – pamiętamy – Stanisława Żak	44
17 września w Grudziądzu – Monika Oczyńska	46
By pamięć trwała zawsze... – Zygmunt Sapięha	47
„Powracają wspomnienia” – Genowefa Karmelita	49
Tradycja pod pomnikiem Sybiraka – Stanisław Kiewro	51
Wizyta w Ratuszu – ZG ZS	52
Wspomnienia z obchodów rocznicy deportacji w Dresinie – Zofia Garczyńska	54
W naszych Kołach i Oddziałach	57
Sybiracy z Koła w Brodnicy	57
Koło Związku Sybiraków w Lubinie	58
Wystawa „Golgota Wschodu” – Włodzimierz Kowalczyk	59
Jubileusz – Włodzimierz Kowalczyk	60
Działalność stowarzyszeń.....	61
Warsztaty metodyczne dla nauczycieli historii i metodyków – Zarząd Stowarzyszenia Pamięci Zesłańców Sybiru	61
Robert Sobol koordynuje Stowarzyszenia Pamięci Sybiru – www.sadeczanin.info	63
Pisali o nas	65
Pamięć Sybirakom – www.gazeta.JasNet.pl	65
Ogłoszenia.....	67